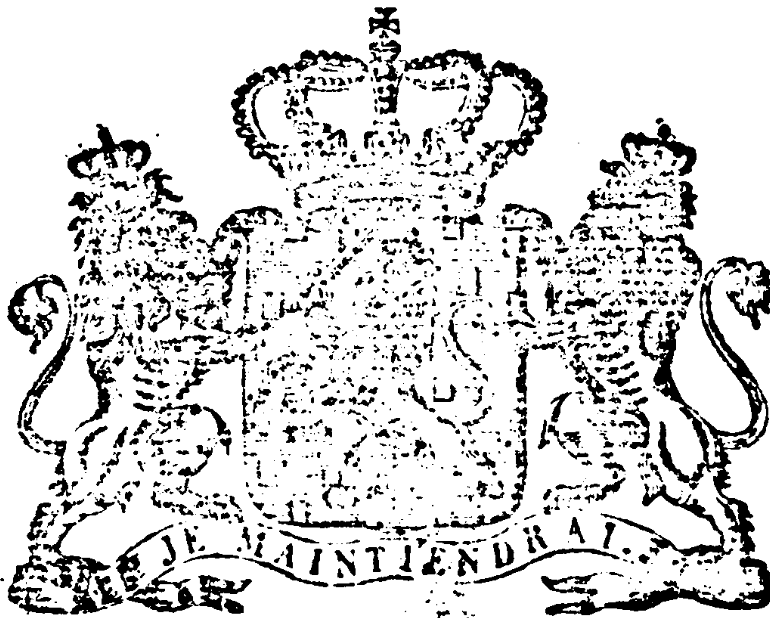
A°. 1823. N°. 23.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, *den 7den* JUNI 1823.

Publikatie.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, *Groot-Kruis der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz., enz., enz.*

IN RADE.

Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen Salut! *doen te weten:*

Alzoo het aan de Hooge Regering gebleken is dat, sedert het herstel van het Nederlandsch gezag op *Java*, en bijzonder gedurende de laatste jaren, een aanmerkelijk getal landerijen en dessa's op het grondgebied der Javasche Vorsten gelegen, en daar onder vele voor een tijdvak van verscheidene jaren, door Europeanen en andere, niet tot de Javasche bevolking behoorende, personen, in huur of pacht zijn genomen, en dat door dezelven op die huur aanzienlijke voorschotten zijn gegeven;

Aangezien deze handelingen strijdig zijn met de ten allen tijde bestaan hebbende bepalingen, welke nimmer zijn ingetrokken en dus strijdig met de voorwaarden, op welke aan alle Europeanen en anderen, geene Javanen zijnde, het verblijf in Nederlandsch Indië vergund is geworden;

Aangezien deze handelingen, in allen geval, niet bestaanbaar kunnen worden geacht, zonder uitdrukkelijke sanctie van de Hooge Regering, welke steeds, alleen en uitsluitend, de bevoegdheid heeft, om, uithoofde van bijzondere en gewigtige, ter hare beoordeeling staande redenen, van de vigerende bepalingen dispensatie te verleenen, en op die bepalingen, als een gevolg van zoodanige dispensatie, uitzonderingen toe te laten;

Aangezien de Hooge Regering, ten einde de nadeelige gevolgen voor te komen, welke uit zoodanige handelingen, zoo voor de belangen van het Gouvernement, als voor die der Javasche Vorsten, zouden kunnen ontstaan, reeds bij resolutie van den 30sten october 1821, de Residenten aan de hoven van *Sourakarta* en *Djocjokarta* uitdrukkelijk heeft gelast, om alle verdere verhuringen en verpachtingen, als bovengemeld ten strengste te verbieden en tegen te gaan en sedert, bij resolutie van den 14den januari ll., ten aanzien der plaats gehad hebbende onwettige verhuringen en verpachtingen, de stelligste bevelen heeft gegeven, en de vereischte maatregelen heeft genomen;

Gezien de nadere rapporten van de Residenten aan gemelde hoven, alsmede de verklaringen door Z. H. den Soesoehoenan van *Sourakarta* en het Rijksbestuur van Z. H. den minderjarigen Sultan van *Djocjokarta*, mitsgaders door den Pangerang *Adipatti Ario Mangko Negoro*, bij derzelver brieven aan den Gouverneur Generaal gegeven;

En als nu ernstig verlangende, dat alle twijfelingen en onzekerheden, welke, te dezen aanzien, nog schijnen te bestaan, ten eenemaal worden weggenomen, en dat tevens de kontrakten, strijdig met de hierbovengemelde bepalingen aangegaan, geen verder effect sorteren dan hier onder nader zal worden voorgeschreven, veel min dat soortgelijke kontrakten in den vervolge worden vernieuwd;

ZOO IS HET, dat Wij hebben goedgevonden, om, bij deze Onze openbare publikatie, aan ieder en een iegelijk, dien zulks aangaat, bekend te maken:

Eerstelijk: Dat alle kontrakten door Europeanen of andere personen, geene Javanen zijnde, met de Javasche Vorsten, dan wel met derzelver onderdanen, of met den Pangerang *Adipatti Ario Mangko Negoro* aangegaan over huur of pacht van landerijen of dessa's voor een tijdvak, niet te bovengaande *drie* jaren, en met een voorschot van niet meer dan *zes* maanden, zullen mogen blijven bestaan, mits uit de vroegere registratie van die kontrakten, ten kantoren van de Residenten van *Sourakarta* of *Djocjokarta*, dan wel, op eene andere legale wijze, ten genoege van gemelde Residenten respectivelijk, blijke, dat gemelde kontrakten hebben bestaan vóór den 15den november 1821, en mits die kontrakten op nieuw ter registratie worden aangeboden aan den Resident, onder wiens ressort de verhuurde of verpachte landen of dessa's gelegen zijn, binnen den tijd van *twee* maanden, na de afkondiging dezer publikatie; met uitdrukkelijke verklaring dat onder deze bepaling begrepen zullen zijn, alle landen en dessa's, welke in de geheele uitgestrektheid van het *Sourakartasche* en *Djocjokartasche* gebied gelegen zijn, zonder eenige uitzondering, hoe ook genaamd.

Ten tweede: Dat daarentegen alle kontrakten als bovengemeld, welke voor een langer tijdvak dan van *drie* achtereen volgende jaren, en met een grooter voorschot, dan van *zes* maanden huur of pacht, door Europeanen of andere personen, geene Javanen zijnde, met de Javasche Vorsten, dan wel derzelver onderdanen of met den Pangerang *Adipatti Ario Mangko Negoro* zijn aangegaan, zullen vervallen, en ophouden effect te sorteren vóór of op den 31sten januari 1824, met uitzondering alleen van zoodanige kontrakten, als met uitdrukkelijke voorkennis en toestemming van het Gouvernement zijn aangegaan; behoudens het regt der huurders op de verhuurders tot terug vordering der voorgeschoten huurpenningen, of tot zoodanige andere schadeloosstellingen, als zij vermeenen zullen hun toe te komen.

Ten derde: Dat het van nu af aan, en in den vervolge aan geenen Europeaan of Chinees, dan wel aan eenig ander persoon, geen Javaan zijnde, zal geoorloofd zijn, eenig land, veel min eenige dessa of dessa's, gelegen in het grondgebied van *Sourakarta* of *Djocjokarta*, of in de landen van den Pangerang *Adipatti Ario Mangko Negoro*, als eigenaar, huurder of pachter te bezitten, of daaruit eenige inkomsten, hoe ook genaamd, middelijk of onmiddelijk te trekken, zonder voorafgaande uitdrukkelijke voorkennis en toestemming van het Gouvernement; zullende de verzoekers zich deswege bij rekesten moeten vervoegen aan den Resident, onder wiens ressort de landen gelegen zijn, die deze rekesten, met zijne consideratien aan het Gouvernement zal aanbieden.

Ten vierde: Dat echter, met uitzondering van zeer enkelde gevallen, en wanneer zulks ter bevordering van nuttige fabrieken, kunsten en wetenschappen, bewezen nuttig of dienstig moet worden geoordeeld, deze verzoeken niet zullen worden toegestaan, dan onder de volgende voorwaarden:

a. Dat de huur of pacht voor niet langer zal mogen worden aangegaan, dan voor den tijd van *drie* jaren, en met geen grooter voorschot dan van *een half* jaar huur of pacht, en wel speciaal zonder vermenging of verevering van eenige andere schuld of verbindtenis;

b. Dat de overeenkomst zal moeten worden gepasseerd voor eenen Notaris of ander publiek en bevoegd persoon, in de Nederlandsche en Javasche talen; dat in de akte zelve melding zal moeten worden gemaakt van de uitdrukkelijke vergunning van het Gouvernement, en dat dezelve akte zal moeten worden geregistreerd bij den Resident;

c. Dat de verzoekers zijn ingezetenen van *Sourakarta*, of *Djocjokarta*, en dat de bedoelde landen alleen bestemd zijn en blijven voor *groente-* of *plezier-tuinen*, of ter erlanging van padie, gras, volk, of andere behoeften en noodwendigheden voor eigen huishoudelijk gebruik, en geenszins tot den aanleg van koffij- peper- of andere plantaadjen; zoodanig, dat alleen de huur of pacht zal worden toegestaan van kleine stukken land, in de nabijheid van de hoofdnegorijen gelegen;

d. Dat aan den huurder of pachter in geen geval mag worden toegekend eenig het minst publiek gezag, veel min eenige uiterlijke titel of rang onder de Javasche bevolking; maar integendeel dat de huurder of pachter zich zorgvuldig zal moeten onthouden van alle bemoeijenis met zaken tot de publieke administratie of politie behoorende.

Ten vijfde: Dat aan alle Europeanen, Chinezen en andere personen, geene Javanen zijnde, welke, na den 31sten januari 1824, bevonden zullen worden in het bezit of genot te zijn van eenige landen in de residentien van *Sourakarta* of *Djocjokarta* gelegen, zonder uitdrukkelijke toestemming van het Gouvernement, of zonder dat de kontrakten, krachtens welke zij in dat bezit of genot zijn, overeenkomstig art. 1 dezer publikatie, zullen zijn geregistreerd, het verder verblijf in gemelde residentien dadelijk zal worden ontzegd, terwijl tegen zoodanige huurders of deelhebbers, die elders gedomicilieerd zijn, en in dit geval verkeren, door het Gouvernement zoodanige dispositie zal worden genomen, als hetzelve, naar bevind van zaken, en ter krachtdadige handhaving der wetten, zal vermeenen te behooren, met dadelijke vernietiging tevens in beide de voornoemde gevallen, van de bestaande overeenkomsten, en onder verbeurd-verklaring, ten voordeele der verhuurders, van al de inkomsten en voordeelen, welke de gedachte personen uit de bovengemelde overeenkomsten nog zouden hebben kunnen trekken.

En op dat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze alom, waar zulks gebruikelijk is, worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederduitsche, Inlandsche en Chinesche talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere kollegien en ambtenaren, justicieren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat; aan de naauwkeurige uitvoering dezer, de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den zesden mei een duizend acht honderd drie en twintig.

VAN DER CAPELLEN.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De algemeene secretaris,

BOUSQUET.

Op last van Zijne Excellentie den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal in Rade, wordt ter kennis van het algemeen gebragt de volgende, door den Gouverneur der Molukſche eilanden, uitgevaardigde

Publikatie.

In aanmerking genomen zijnde, dat de maatregelen welke tot dus verre door de civiele autoriteiten in de Molukkos zijn genomen, om ter voldoening aan art. 4 der reſolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal in Rade, van den 24ſten mei 1819 no. 9, (Staatsblad no. 46,) gedurende het verblijf van vreemde ſchepen in eene van de bij die reſolutie genoemde havens, voortekomen dat geen verboden handel worde gedreven, niet geacht kunnen worden aan derzelver doel te beantwoorden, en het mitsdien hoogst noodzakelijk is krachtdadiger middelen in het werk te ſtellen, om dien ongeoorloofden handel ſtrengelijk tegen te gaan,

Is goedgevonden en verſtaan tot dat einde vast te ſtellen, zoo als vastgesteld worden bij deze, de navolgende bepalingen:

Art. 1. Wanneer zich eenig vreemd ſchip voor eene der havens in welke hetzelve ingevolge reſolutie van den 24ſten mei 1819 vermag binnen te loopen, zal vertoonen, zal de havenmeester of zoodanig ambtenaar, als door de Reſidenten tot dat einde zal worden benoemd, zich terſtond, en voor dat het ten anker is gekomen, aan boord van hetzelve begeven, ten einde de redenen van het binnen komen te vernemen.

2. De havenmeester of de ambtenaar deszelfs functien waarnemende, zal den gezaghebber van zoodanig ſchip bekend maken dat het niet geoorloofd is de haven binnen te loopen, dan alleen tot herſtel van ſchaden, het verkrijgen van mondbehoeften of eenige andere wettige reden die hem werkelijk mogt beletten langer zee te houden, en wijders, dat het hem ten strengste verboden is eenigen handel te drijven.

3. Zoodra het ſchip het anker zal hebben laten vallen, zal eene militaire wacht, tot dat einde van de plaatſelijke kommandanten te verzoeken, aan boord worden geplaatst ter voorkoming dat zich iemand van of naar hetzelve begeve.

4. De havenmeester of als zoodanig fungerende ambtenaar zal voorts van den gezagvoerder vorderen eene ſchriftelijke verklaring, waarin vermeld zullen moeten ſtaan de redenen van het binnen vallen. Deze verklaring zal worden gezonden aan den Gouverneur, Reſident of plaatſelijke autoriteit, en tevens zal den gezagvoerder worden aangezegd, dat, tot dat daaromtrent zal zijn gedisponeerd, niemand zich van boord, het zij naar den wal, of naar een ander ſchip mag begeven.

5. Na ontvangst van de in het vorig artikel vermelde verklaring, zal de Gouverneur, Reſident of plaatſelijke autoriteit eene kommisſie aan boord zenden, welke zal onderzoeken, of en in hoe verre de inhoud van die verklaring met de waarheid overeenkomt, voorts welke tijd noodig zal zijn, om in de behoeften van het ſchip te voorzien, en van alles ſchriftelijk rapport inzenden.

6. De opgave van den gezagvoerder behoorlijk bevestigd zijnde, zal op een ſchriftelijk daartoe door hem te doen verzoek, toegeſtaan mogen worden, dat het ſchip gedurende den vereischten tijd in de haven verblijve, om zich van de ontbrekende benoodigheden te voorzien.

7. Deze benoodigheden zullen echter niet door de ſcheeps-ſloepen, maar door vaartuigen, tot dat einde gouvernements wege te verſtrekken, aan boord worden bezorgd.

8. Het is aan een ieder ten ſterkſte verboden om zich aan boord van een vreemd ſchip te begeven, op ſtraffe eener boete van ƒ 500, of gevangenis van eene maand, ingevalle de ſchuldige niet in ſtaat mogt zijn die boete te betalen; er zullen door de autoriteiten geene permisſien worden verleend tegenſtrijdig met de bepaling van dit artikel.

9. Het is aan een ieder verboden eenige goederen, hoe gering ook, tot een vreemd ter reede liggend ſchip, dan wel aan een van deszelfs opvarenden behoorende, onder de hand te koopen, of onder wat voorwendsel ook als geſchenk aantenemen.

10. De goederen ſtrijdig met het verbod in het vorig artikel vervat, gekocht of ten geſchenke aangenomen, zullen bij achterhaling verbeurd worden verklaard, en die genen die zich aan het koopen of ontvangen ſchuldig hebben gemaakt, bovendien eene boete verbeuren ten bedrage van het dubbeld der waarde van de aangehaalde goederen, alles ten voordeele van den lande, voor twee derden, en, ten voordeele van den aanbrenger, voor een derde gedeelte.

Ingevalle van onvermogen om voorschreven boete te voldoen, zullen de ſchuldigen eene gevangenis ondergaan van ten minſte eene, en ten hoogſte drie maanden.

11. Geene manſchappen tot een ter reede liggend vreemd ſchip behoorende, zullen naar wal mogen gaan zonder ſchriftelijk verlof door de plaatſelijke autoriteiten voor elken dag te verleenen.

12. De ſloepen van zoodanig ſchip zullen, zonder het toe andere plaatſen of vaartuigen aan te leggen, regtstreeks naar en van het tol-kantoor moeten varen, ten einde aldaar bij aankomst of vertrek te worden geviſiteerd.

13. Eenige te koop of verkoop beſtemde goederen in die ſloepen gevonden wordende, zullen dezelve worden aangehouden en verbeurd verklaard.

14. De lands vaartuigen tot het aanbrengen van benoodigheden naar een vreemd ſchip gebruikt wordende, zullen mede regtstreeks, en zonder het aandoen van andere plaatſen of ſchepen, van en naar het tolhuis varen, ten einde bij vertrek en terugkomst te worden geviſiteerd.

15. De voerders van vaartuigen, tegen het verbod in artikel 14, vervat, handelende, zullen worden geſtraft met eene gevangenis, den tijd van eene maand niet te boven gaande.

16. Een vreemd ſchip, in voorſchreven haven door nood binnen geloopen, weder gereed zijnde te vertrekken, zal het den gezaghebber veroorloofd worden, om een gedeelte zijner lading, ten bedrage der door hem gemaakte kosten en verſchuldigde haven en ankerage gelden of andere belastingen, naar eene daarvan bij de plaatſelijke autoriteiten in te dienen deklaratie, na voldoening der inkomende regten, bij publieke vendutie te verkoopen, ten einde met het redement daarvan, het geen hij ſchuldig is te kunnen betalen.

17. De kommandanten van Zijner Majesteits ſchepen van oorlog zullen ſpeciaal het oog houden op de nakoming van de bij deze gemaakte bepalingen, terwijl den ontvanger der inkomende en uitgaande regten, den havenmeester en officieren van policie blijft opgedragen, om daar aan naauwkeurig de hand te houden.

18. Onder de bovenſtaande bepalingen zullen niet vallen de vreemde ſchepen, door of van wege de Hooge Regering van Nederlandsch Indie ingehuurd of met bijzondere vergunningen naar de Molukſche bezittingen gezonden.

En op dat hiervan door niemand eenige onwetenheid zoude kunne worden voorgewend zal deze alom waar zulks gebruikelijk is, in de Hollandſche en Maleiſche talen worden gepubliceerd en geaffigeerd, terwijl den officieren van justitie ernſtig wordt aanbevolen, om met de ſtipſte nauwkeurigheid voor de uitvoering dezer te waken, en daaraan de hand te houden of te doen houden.

Amboina in het kasteel *Victoria* den 30ſten November 1822.

De Gouverneur der Molukſche Eilanden.
P. Merkus,

Ter ordonnantie van denzelven
De Secretaris van het Gouvernement der Molukkos. J. R. Pape.

EXTRACT uit het register der handelingen en reſolutien van den Gouverneur Generaal in Rade.

Dingsdag, *den 20ſten mei* 1823.

Is goedgevonden en verſtaan:

Eerſtelijk, te bepalen dat voortaan geene postpaarden aan particulieren zullen worden verſtrekt van de eene plaats naar eene andere, gelegen aan den grooten weg tusſchen de reſidentie-plaatſen *Batavia* en *Buitenzorg*, dan tegen betaling van ten minſte voor drie ſtations, ofschoon ook de weg, welken zoodanige particulieren mogten voornemens zijn afteleggen, eenen minderen afstand mogte bedragen.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het voorſchr. register.
De algemeene ſecretaris,
BOUSQUET.

BENOEMINGEN.

CIVIELE.

Tot lid van de algemeene rekenkamer, de heer *F. H. Haase*, thans buitengewoon lid in die kamer.

KOLONIALE MARINE.

HONORABEL ONTSLAGEN.

De luitenant der eerſte klasſe, *J. van der Meulen*.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Tot chirurgijn-majoor bij het garnizoen te Padang, de chirurgijn der 2de klasſe *C. Bach*.

Tot proviſioneelen magazijnmeester der artillerie in de 1ſte groote militaire afdeeling, de 2de luitenant kwartiermeester bij het regement artillerie no. 5, *C. Winter*.

Bij het regement artillerie no. 5.

Tot tweeden luitenant, de adjudant onderofficier van dat regement, *G. Nebbeling* te regt genaamd *Brenkman*.

Bij het regement infanterie no. 18.

Tot kapiteins, de 1ſte luitenants *J. Tekkop*, van het 25ſte bataillon, en *A. H. Kroegman*, van het bataillon infanterie no. 21.

Bij het bataillon infanterie no. 20.

Tot eerſten luitenant, de 2de luitenant van dat bataillon, *D. J. C. Hallwachs*.

Bij het bataillon infanterie no. 21.

Tot eerſten luitenant, de 2de luitenant van het 20ſte bataillon, *H. von Lettow*.

Bij het bataillon infanterie no. 22.

Tot tweeden luitenant, de ſergeant *H. Hilmer*, van het 25ſte bataillon.

Bij het bataillon infanterie no 25.

Tot eerſten luitenant, de 2de luitenant van het 18de regement infanterie, *K. C. von Horn*.

PLAATSINGEN.

Bij het regement infanterie no. 18.

De 2de luitenants, *F. J. P. le Bron de Vexela*, van het algemeen-depôt, en *C. L. Gevers*, à la ſuite van het regement.

Bij het 20ſte bataillon infanterie.

De 2de luitenant, *P. von Horn*, en de chirurgijn der 3de klasſe, *H. Tijthoff*, van het algemeen-depôt.

Bij de garnizoenen van Bezoekie en Probolingo.

De chirurgijn der 3de klasſe, *J. Ott*, van het algemeen-depôt.

VERPLAATSINGEN.

Bij het bataillon infanterie no 19.

De kapitein van het regement infanterie no. 18, *H. Schouten*.

Bij het bataillon infanterie no. 20.

De tweede luitenant van het bataillon infanterie no. 22, *J. O. B. Maasdorp*.

Bij de invaliden.

De tweede luitenant van het regement artillerie no. 5, *R. Koens*.

GEDEMITTEERD.

De chirurgijn der 3de klasſe bij het bataillon infanterie no. 20, *J. Thiebaut*.

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Mei 31—Z. M. zwaard-kanonneer-boot *No.* 18, 2de luitenant J. E. A. Kockers, van Banka den 16den mei, pasfagier; de heer J. Olivier Schilperoort.—brik *Japara*, Sech Abdulla Bin Oemar Allan, van Bantam den 29sten dito.

Juni 1—fchip *Sufanna*, L. Schneider, van Sourabaija den 25sten mei.

Juni 2—brik *Adventure*, J. M. Matzen, van Tjandie den 19den mei.

Juni 4—brik *Harriet*, F. J. Hauer, van Sourabaija den 25sten mei.—Z. M. fregat *Eurijdice*, kolonel ter zee J. T. C. Wardenburg, van Rembang den 29sten dito.

Juni 5—Z. M. korvet *Arend*, kapt.-luit. A. van Daalen, van Palembang den 24sten mei, pasfagiers de 2de luitenant L. de Sturler, Tommongong Karta Nagara, met 8 man van zijn gevolg.—fchip *Buitenzorg*, J. W. Hendrich, van Samarang den 22sten dito, pasfagier; de heer Beaver.—fchip *Maria*, A. Audebert, van dito den 31sten dito.—fchip *Marzoek*, Abdul Laut, van Sourabaija den 27sten dito.—brik *Johanna*, G. Martherus, van Samarang den 1sten juni.—brik *Sarwie*, Ta Kimag, van Pekalongan den 26sten mei.—brik *Johong*, Yo Hiaptjoen, van dito den 28sten dito.—fchoener *Kafoor*, Tembang, van dito den 1sten juni.

Vertrokken.

Mei 30—fchip *Star*, H. Gibbons, naar Sourabaija.

Mei 31—brik *Experiment*, H. Hooper, naar Samarang.—fchoener *Rembang*, J. C. Ross, naar dito.

Juni 1—brik *Fannij*, Tan Io-Sing, naar Sourabaija.

Juni 3—Eng. fchip *Arab*, R. R. Brown, naar Rotterdam, pasfagiers: de fchout bij nacht J. D. Musquetier, chirurgijn-majoor R. Cornelisfen, 1ste luitenant ter zee en adjudant J. Le Jeune, en de jonge heer H. Senn van Bazel.—fchip *Gombora*, W. Morling, naar Samarang.—fchip *Vrouw Helena*, T. H. Jackfon, naar Samarang en Sourabaija.—brik *Lady Pontianak*, Said Achmat Bin Oemar Habaslij, naar Samarang.

Juni 4—brik *Anna Maria*, J. F. Eliasz, naar Samarang, pasfagier; de heer J. M. Veluk.—Eng. fchip *Lonach*, J. P. Hackman, naar Sinkapoera, pasfagier; de heer W. G. Mackenfie.

Juni 5—Z. M. korvet *Courier*, 1ste luitenant J. Stolze, koersttende om de noord.—fchip *Admiraal Buijskes*, S. McGeorge, naar Samarang en Sourabaija.

Juni 6—Z. M. fchoener *Zeemeeuw*, 2de luitenant Kolff, koersttellende om de oost.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. wacht-fchip *Tromp*; fregat *Eurijdice*; korvet *Arend*; roei-kanonneer-boot *No.* 1; zwaart-kanonneer boot *No.* 18; fchepen De Drie Gezusters, De Onderneming, Henriette Elizabeth, Mercurij, Alexander, Marij en Hillegonda, Wilhelmina, Jadul Karim, Willem, Emile, Pamalang, Antoinetta en Jacoba, Baron van der Capellen, Pamanoekan, Sufanna, Buitenzorg, Maria, Marzoek; brikken Bancok, Harmonie, Sea Horse, Fredrik, Adventure, Harriet, Johanna, Sarwie, Johong, Japara; fchoeners Ducklin, Wilhelmina, Fatholkair, Kafoor.—Eng. fchepen Countes of Harcourt, Clara, Transit.—Fransche brik La Pourvoijeuse.—Amerik. fchepen Giay, Pactolus, Augustus, North Point; fchoener Philaine.—Chinefche jonken Hokgoan, Tjiemliem, Gouw Antang, Taijlaij, Hongoan, Hokthaij.

SAMARANG.

Aangekomen.

Mei 24—Voor het gouvernement ingehuurd particulier fchip *Race Horse*, G. Ingram, van Batavia.—fchip *Maria*, A. Audebert, van dito.

Mei 25—kruisprauwen *Trenganoe no.* 14 en 15, Mochamat Yafien en Abdul Waiep, beide van Pekalongan.

Mei 26—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere fchoener *Johanna Theodora*, Slamat, van Rembang.—Chinefche brik *Kimfoen*, Lim Hiang, van Banjermasfing.

Mei 28—fchip *Ennore Transit*, J. Greeg, van Batavia, pasfagier; mev. Grieg en kind.—Z. M. fchoener *Iris*, J. Steffens, van Crimon-Java.

Vertrokken.

Mei 27—fchip *Recoverij*, C. Etrij, naar Sourabaija, met Z. M. troepen.—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere brik *Alert*, W. Goodall, naar Rembang.

Mei 30—fchip *Maria*, A. Audebert, naar Batavia.

Mei 31—Z. M. fchoener *Iris*, J. Rambaldo, naar Japara.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. kanonneer-boot *No.* 16; fchip De Drie Gebroeders; brikken Johanna Hubertina, Hendrik, Jacoba Ambrofina, Aglaija, Malakka, Maria Charlotta, Johanna, Geertruida, Eleonora; fchoener De Snoek.—Arab. brikken Fatholcair, Manzforie, Fatalholcair; floep Cheribon.—Maleifche brik De Goede Hoop; fchoener Remantjieta; fala fala Boejang Slamat, Boejang Doijong.—Chinesch brikken Sandhang, Pieternella, Tjiengfoen, Tjoangien, Zeehond, Ingfoen, Beauhong; fchoeners De Hoop; floep Haphien.

SOURABAIJA.

Aangekomen.

Geene.

Vertrokken.

Mei 24—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere fchoener *De Jonge Fredrik*, P. de Silva, naar Bantjar, Rembang en Samarang.

Mei 25—fchip *Suzanna*, L. Schneider, naar Batavia.—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere brik *Harriet*, F. J. Hauer, naar dito.

Mei 26—Voor het gouvernement ingehuurd particulier fchip *Marzoek*, Abdul Laut, naar Padang.

Mei 27—fchip *Kambang Jatie*, C. McLean, naar Tjandie.

Mei 28—fchoener *Cecilia*, Aboe Bakar, naar Probolingo.

Mei 29—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere fchoener *Lucifer*, T. Lamming, naar Rembang, pasfagier: de kadet Stokbroo.—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere brik *Francina*, Cartier, naar Banjermasfing.

Mei 30—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere brik *Boeang Bejie*, B. Paijei, naar Bantjar-Anjar.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. fregat *van der Werff*; fchepen Prins Blucher, Abdul Karim, Esperance, Jacoba, brikken Amazoon, Livinia, Marzoekie, Tambak Boijo, Adfistentie, Elizabeth, Maria Catharina, Ingfoen, Malatie; fchoeners De Hoop, Molukko; kotter De Goede Hoop.—Eng. brik Countess of Laudon.

Batavia, den 4den juni.

Gisteren heeft de Heer Schout bij Nacht *Musquetier*, gewezen kommandant van 's Konings eskader in *Oost-Indië*, de terugreis naar het Vaderland aangenomen, met het partikulier schip *Arab*, gezagvoerder *Brown*. Zijn Hoog Edel G ftrenge had zich aan boord begeven, onder uitgeleide van den Heer Schout bij Nacht Jr. *Melvill van Carnbée*, deszelfs opvolger in het bevel over 's Konings eskader, en van den kapitein ter zee, *van Schuler*, kommandant en directeur der koloniale marine; bij welke gelegenheid, aan den afgetreden Schout bij Nacht, de gewone honneurs, door Zr. Ms. wachtschip *Tromp*, zijn bewezen.

Wij hebben het genoegen gehad, dezer dagen, met het fchip *Admiraal Buiskes*, alhier te zien terug keeren, eene kompagnie van het 18de regiment infanterie en een detachement artillerie, welke deel gemaakt hebben der troepen naar *Borneo* gezonden, tot het ondersteunen der maatregelen, welke het weerfpannig en woelig gedrag der Chinezen, op het grondgebied van *Pontianak* en *Sambas* noodzakelijk hadden gemaakt.

Deze detachementen ftaan eerstdaags gevolgd te worden van de overige troepen, welke tot deze expeditie uitgezonden zijn geweest, onder bevel van den luitenant kolonel *H. de Stuers*, adjudant van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, zijnde de rust en orde in die gewesten geheel hersteld door de volledige onderwerping der Chinefche *Kongfie's*, welke gebruik gemaakt hebben van de hun, door den Kommisfaris te dier kust, Mr. *Tobias*, verleende *amnestie*, welke, met uitzondering van vijf der belhamels, algemeen is geweest, en door de uitlevering der vijf bedoelde hoofden voltrokken is.

De dadelijke tusfchenkomst der militaire magt is flechts eens noodzakelijk geweest toen de oproerige Chinezen van het district *Lara* het hebben gewaagd op den 20sten januari ll., in hunne *bentings* onze troepen af te wachten.

De houding der troepen in deze ontmoeting, van welke wij bereid omstandig verslag hebben gedaan in ons blad van 1 maart l. l. no. 9 fchijnt de Chinezen genoegzaam te hebben overtuigd, wat voor hen uit eene verdere verzetting tegen dezelven te wachten ftond; zij hebben zich gehaast zich te onderwerpen, en het gansche district *Lara*, is hiermede tot gehoorzaamheid teruggekeerd.

De eenige Chinefche *Kongfie*, welke, na deze, nog te duchten bleef, was die van *Montrado*.

De aantogt tegen dezelve bleef uitgefteld tot in de maand mei l. l.

Naauwlijks echter bespeurden deze Chinezen, dat hun hetzelfde lot te wachten ftond, als aan die van *Lara* was te beurt gevallen, of zij haastten zich insgelijks hunne onderwerping aantebieden, welke hun voorwaardelijk, en, tegen uitlevering hunner aanvoerders is toegeftaan.

De heer kommisfaris heeft daarop de noodige fchikkingen beraamd tot bevestiging der rust en vrede, en zijne zending op die punten afgedaan hebbende, werd besloten tot terugzending der troepen naar *Java*, en maakte hij zich gereed tot het vervolgen zijner reis naar *Banjermasfing*. Hij geeft het lofflijkfte getuigenis van het gedrag der troepen, welke, gedurende meerdere maanden, de grootste vermoeijenisfen hebben moeten doorftaan, en brengt, in het bijzonder, hulde toe aan het kloekmoedig en wel overlegd beleid, van den luitenant-kolonel kommandant, die steeds, gemeenfchappelijk, en, in de volmaaktste verftandhouding, met hem heeft geageerd; eene omftandigheid waaraan hij grootendeels het volmaakt en fpoedig slagen der genomene maatregelen toefchrijft.

Wij vinden in eenige *Gibraltarfche* dagbladen, loopende tot den 23ften januari, de volgende berigten nopens de zaken in *Spanje*.

Den 9den dier maand waren in de vergadering der cortes gelezen de nota's van *Frankrijk*, *Oostenrijk*, *Rusland* en *Pruisfen* aan het Spaansch Gouvernement. Dezelve hielden voornamelijk in, dat het herftel der conftitutie in 1820 het gevolg is geweest van militairen opftand; dat die conftitutie de beftanddeelen der maatfchappij omver werpt; dat het eigendomsregt gefchonden en de kerk beroofd is geworden van hare voorregten en bezittingen; dat de verlating van zoodanig revolutionair fystema in het wel begrepen belang van *Spanje* is, zoo in de dat de gansche natie, even als reeds een gedeelte derzelve gedaan heeft, zich, voor het heil des vaderlands, met den Koning vereenige. Ten flotte hoopten de fouvereinen dat hunne bedoelingen niet mogten worden miskend, en dat de raadgevingen van kwaadwilligen geenen invloed op *Spanje's* antwoord moesten uitoefenen, daar hetzelve de beslisfing van *gewigtige punten* na zich zoude trekken.

Het antwoord, door het gouvernement op die nota's gegeven, hield hoofdzakelijk in, dat de bedoelde conftitutie in 1812 door *Rusland* erkend was geworden; dat de Spanjaarden, welke dezelve in 1820 hebben hersteld, voor het grootste gedeelte de tolken van den algemeenen wensch zijn geweest; dat de Koning volkomen vrij is; dat Spanje zich nimmer met het inwendig bestuur van andere natien heeft inwendig en dat zij ook nimmer aan welke mogendheid het zij, het regt zal erkennen om zich met hare zaken te bemoeijen.

In eene vergadering, twee dagen later, hadden de cortes *romaniem* een adres aan

den Koning gestemd, waarbij zij de door het gouvernement gegevene antwoorden ten volle goedkeurden en tevens verklaarden, dat geene opofferingen te zwaar zouden vallen, om de onafhankelijkheid en de eer der natie, en de waardigheid van den constitutioneelen troon te handhaven.

De Envoijé's van *Rusland*, *Oostenrijk* en *Pruissen*, hadden daarop dadelijk, *Madrid* verlaten, den weg naar *Baijonne* nemende; men was de nadere decisie der vereenigde mogendheden wachtende.

De ambassadeur van *Engeland* is niet vertrokken. Dat Koningrijk, zegt *the Courier*, heeft op het congres, zich standvastig tegen de tegenwoordige vorderingen der mogendheden verzet, en zal, wanneer de oorlog, zoo als wij vreezen, mogt uitbreken, geregtigd zijn om eene strikte en opregte neutraliteit te bewaren.

In de operatien der troepen van de constitutie en van die van de armee van het geloof hadden geene belangrijke voorvallen plaats gehad.

Uit *Frankrijk* wordt de benoeming van den burggraaf *de Chateaubriand* tot Secretaris van staat voor de buitenlandsche zaken gemeld, in plaats van den graaf *de Montmorencij*.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ZUID-AMERIKA.

MEXICO, *den 5den augustus.*

Het misnoegen tegen de Regering en den Keizer *Iturbide*, is alhier algemeen. Zekere *Guadalupe Victoria*, bijgenaamd, de *Riereau* van dit rijk, heeft de vaan van opstand tegen denzelven ontrold, en aan zijne landgenooten eene proclamatie uitgevaardigd, waarin men de volgende zinsnede leest:

„ Die man heeft ons een oogenblik weten te verbijsteren, toen hij zich geliet den Standaard der vrijheid te volgen, en hij de onafhankelijkheid aankondigde waarna wij reikhalsden; maar thans is de sluijer verscheurd, de begoocheling en het masker zijn voor altoos verdwenen. Van het oogenblik af, dat men hem op zijn persoon en familie alle de belangen van het Vaderland, en van alle de opofferingen van derzelver geliefde kinderen zag op een stapelen; van het oogenblik dat hij het doorluchtig nationaal congres natuurlijk en zedelijk heeft geschonden, met op zijn hoofd het keizerlijk sieraad te plaatsen; eindelijk, zoodra hij met een harde vadermoordende hand eenen ijzeren scepter aangreep, om op de puinhopen des rijks eene erfelijke beheersching daar te stellen, overladen van goud en bloemen, over het rijk van den beminnenlijken en ongelukkigen *Montezuma*, verkoren Keizer; van toen af, zeg ik, heeft het hart der kinderen van de vrijheid van verontwaardiging moeten kloppen, en maakten onze armen zich gereed ter aanvaarding van het wraakzwaard, onze medeburgers uit die noodlottige slaapzucht, en ons dierbaar vaderland uit deszelfs verguizing op te beuren. Ja, medeburgers, onze harten hebben opgesprongen, onze armen zijn gereed, en de vaderlandsche ijver is tot in de voorkamers van het paleis des dwingelands doorgedrongen."

„ Mexicanen! voor mijn persoon haak ik naar niets, dat weet gij! indien ik de eerzucht van waardigheden bezeten had, zou niets mij ligter gevallen hebben als daarmede overstelpt te worden, en nog grootscher dan die van het *kluchtspel* dezer *gothische krooning*. Ik stel u geen plannen van regering voor, maar herinner u, dat uw eerste kreet tegen de onderdrukking van Spanje, die geweest is, van *Republiek*. Ik durf niet op mij nemen om dezelve in uwen naam af te kondigen, maar wel die van vrijheid, overtuigd van onder u geen wezen te vinden, laag genoeg om op dien naam van vrijheid niet aangedaan te zijn, welke onze legers en onze zaak zal ondersteunen. *Vrijheid* voor alles, daarna ons *doorluchtig constituerend Congres*."

„ De stad van Puebla zal provisioneel het verblijf zijn van het gouvernement, alwaar tegen den eersten october aanstaande alle gedeputeerde der provincien, welke de hoofdstad hebben verlaten, of tegen dat tijdstip verlaten zullen, tot dat algemeen Congres, verlost van den dwingeland die hetzelve onderdrukt en vernederd, zich daar vergaderen zullen, zonder eenige andere lijfwacht of geleide dan hetwelk dezelve zal bepalen."

„ Medeburgers! landgenooten! de standaard der vrijheid is opgerigt; laat ons noch vrede noch stilstand hebben met eenigerlei soort van dwinglandij. *Zoo gij mij helpt*, is één hand vol dapperen genoeg; ó Mexicanen, zijt zeker, en ik zweer het u bij al wat heilig is, dat de wapenen mij niet uit de handen zullen vallen, dan wanneer wij de vrijheid of de dood hebben."

Jalapa den eersten augustus 1822.

Uw medeburger GUADALUPE VICTORIA.

(*Leidsch. Courant.*)

BRAZILIEN.

RIO-DE-JANEIRO, *den 23sten october.*

Eindelijk heeft men op den 12den dezer het reeds voor eenigen tijd beraamde ontwerp om zich volkomen onafhankelijk van Portugal te verklaren, en den kroonprins als Constitutioneele Keizer van Braziliën te erkennen, ten uitvoer gebragt. Die Vorst, welke thans zijn 24ste jaar bereikte, heeft die waardigheid aanvaard met de volgende verklaring: „ Ik neem den titel van *Constitutioneele Keizer en Verdediger van Brazilië* aan, om dat ik, gehoord hebbende mijnen Staatsraad en Procureurs-Generaal, en overwogen hebbende de vertoogen van de onderscheidene provinciale vergaderingen, ten eenemale overtuigd ben, dat dit de begeerte is van alle, en dat dezelve alleen, bij gebrek aan tijd, niet is voldaan geworden."

Dit antwoord, door Z. M. aan den President van den Senaat gegeven, is dadelijk van het balcon, van het paleis, den volke verkondigd en door eene ontzettende menigte met een herhaald vreugdegejuich begroet. De voornoemde President heeft wijders de navolgende *vivats* voorgesteld, welke almede door de menigte met geestdrift zijn herhaald, als: *Onze Heilige Godsdienst. Onze Heer, Do Pedro de I., Keizer van Brazilië, en de regering van het huis van Braganza. De onafhankelijkheid van Brazilië. De constitueerende en wetgevende vergadering. De constitutioneele volksmenigte van Brazilië.*

Vervolgens zijn de troepen aangerukt, ten einde den Keizer in deszelfs nieuwe waardigheid te erkennen, welke plegtigheid met een salvo uit 100 stukken geschut en het driewerf lossen van het klein geweer werd verzeld. Inmiddels begaf zich de Keizerin, met hare dochter, in een prachtig rijtuig, begeleid door eene luisterrijke eerewacht, naar de Koninklijke Kapel. Zijne Majt. de Keizer, volgde dadelijk en na deszelfs komst werd er een *te Deum*, ter viering der gedenkwaardige plegtigheid, aangeheven. Na deze Godsdienstoefening vertoonde de Keizer zich andermaal aan de vergaderde menigte en werd Z. M. op nieuw door een salvo van 100 Kanonschoten en het vuur uit het klein geweer begroet.

Des avonds was de geheele stad geïllumineerd; en werd Z. M. overal, waar hij zich vertoonde, met geestdrift ontvangen. Den volgenden dag werden de vreugdebedrijven herhaald. Uit de verschillende steden en provincien ontvangt men menigvuldige adressen van gelukwensching.

Zijne Majesteit heeft last gegeven de noodige verandering te maken in de wapens en vlaggen des rijks.

SPANJE.

MADRID, *den 17den november.*

De volgende proclamatie van *Mina*, in geheel katalonie aangeplakt, wordt heden in onze dagbladen gevonden:

Art. 1. Ieder stad of dorp, alwaar men de alarmklok zal luiden, en alwaar men voor eene gewapende magt van oproerige, geen derde gedeelte der bevolking te boven gaande, zal zwichten, zal geplunderd en verbrand worden.

2. Ieder stad of dorp, alwaar, op vordering van eene gewapende magt der oproerlingen, welke een derde der bewoners te boven gaat, de alarmklok geluid zal worden, en uit welke het grootste gedeelte der inwoners, om met hen te ageren, zullen trekken, of die zich in gevecht mogt bevinden, zal insgelijks aan plundering en brand overgeleverd worden; doch indien slechts een of eenige ingezetene mogten uitgetrokken zijn, zal de plundering en brand op de eigendommen van dezen vallen.

3. Iedere gemeente, welke aan de oproerlingen eenige rations of anderen onderstand mogt verleenen, wanneer zij zich met eene gewapende magt, niet gelijk staande met een derde der bevolking, mogten vertoonen, zal eene boete van duizend *Catalans* betalen, onverminderd om dezen aanslag te verhoogen, en de leden der stedelijke regering zullen doodgeschoten worden. Wel te verstaan, dat, wanneer zelfs de rations door geweld aan de oproerlingen mogten zijn afgeleverd, de natie daar geen acht op zal slaan.

4. Ieder buitengoed, of gelegen in de steden of dorpen, welke door deszelfs inwoners, bij de aankomst der nationale troepen, waarvan de krijgstucht, de ondergeschiktheid en het goed gedrag reeds gunstig bekend zijn, zal worden verlaten, zal geplunderd, vernield of verbrand worden. Wel te verstaan, dat, om de vrijheid der personen en eigendommen te beschermen, ik, zoo als altijd, geneigd ben en wezen zal, om, met de grootste gestrengheid, de minste inbreuk op de subordinatie te straffen.

5. De stedelijke besturen en de priesters, welke zich binnen den omtrek van drie uren, in de nabijheid van het punt mogten bevinden, alwaar mijn hoofdkwartier, of dat van een der opperhoofden van het leger, geplaatst is, en verzuimen mogten, dagelijks berigten van de bewegingen der oproerlingen in hunne ommestreken in te zenden, zullen tot eene geldboete, en zelfs tot den dood veroordeeld worden, indien de schade, door hunne nalatigheid veroorzaakt, van groot belang is.

6. Een ieder, tot de soldaten-klasse behoorende, welke zich bij de oproerlingen mogt bevinden, en die zich, met zijne wapenen, bij mij, of bij eenige der divisie-generaals van het leger, onder mijne bevelen, zal aangeven, zal in de amnestie, betrekkelijk de misdaad van opstand, begrepen worden; doch deze weldaad zal zich niet verder dan tot den 20sten november aanstaande uitstrekken.

7. Deze maatregelen zullen bij het leger aan de algemeene orde gesteld en in de provincien Barcelona, Lerida, Taragona, enz., aangeplakt worden.

Gedaan in het hoofdkwartier, alwaar te voren Castelfollit stond, den 24sten october 1822.

(*geteekend*) F. ESPOZ Y MINA.

(*Staats-Courant.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 22sten november.*

In het dagblad van Toulouse wordt de volgende brief gevonden:

„ LA SEO DE URGEL, *den 12den november.*

„ De kommandant *Villa*, heeft hetzelfde lot ondervonden als *Romanillo*. Hij is gevat en in het kasteel alhier opgesloten. Hij wordt beschuldigd van de verzorging van voorraad aan het fort van Cordona te hebben begunstigd. Heden in den morgen is de Trappist *F. Antonio Marignon*, van omtrent 25 man kavalerie, geëscorteerd, in deze stad aangekomen. De tegenwoordigheid van dezen man, die steeds in het gewaad van monnik gekleed is, heeft den moed alhier doen herleven, vooral toen hij aankondigde, dat er spoedig bijstand komen zou.

„ Het fort wordt door omtrent 500 bezet."

Een ander schrijven van Toulouse, van den 12den november, bevat het volgende:

„ Men verzekert, dat de troepen van het Geloof, na Ballaguer te hebben ontruimd, Vich hebben ingenomen. Hun linkervleugel steunt tegen laatstgemelde stad. Het langer bezetten van eerstgemelde plaats was gevaarlijk geworden, om dat dezelve een vooruitspringend punt voorwaarts la Conque de Tremp vormde. De troepen van het Geloof, in zeer sterke positien geconcentreerd en door den kundigen baron *d'Eroles* gekommandeerd, zijn bestemd om de ondernemingen van *Mina* den krachtdadigsten tegenstand te bieden, in afwachting der beslissing van het congres, hetwelk derzelver lot moet bepalen. *Mina* heeft vrij aanzienlijke versterkingen bekomen, maar zijne kwalijk beraamde operatien worden zonder eenstemmigheid ten uitvoer gebragt. Hij blijft steeds bij zijn stelsel van weifeling en in het duister rond tasten. De moeijelijke toenadering der door de koningsgezinden bezette berg-engten schrikt hem af; maar het is mogelijk, dat het dolle geschreeuw der demagogische partij, waarvan hij een der eerste werktuigen is, en waarvan hij weldra het slagtoffer zal worden, hem, in weerwil van de zwarigheden van het terrein, en van de door de natuur versterkte forten, waarin de koningsgezinde divisien staan, tot den aanval zal noodzaken."

(*Staats-Courant.*)

den 23sten november.

Van Valence, in het departement van de Drome, wordt, onder dagteekening van den 19den november, het volgende gemeld: „ De bliksem is ten 4 ure min 10 minuten in de torenspits der hoofdkerk van Valence geslagen en heeft dezelve in brand gestoken; de voortgang van den brand was zoo onweerstaanbaar, dat hij, ondanks de hulp van het garnizoen, van de spuitgasten en van meer dan 4000 menschen, alles vernield heeft; het weder was zeer onstuimig en men zou groote onheilen te duchten gehad hebben, indien het onweder niet uit het noorden gekomen ware. Alle klok-

(*Het vervolg in het eerste Bijvoegsel.*)

EERSTE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 7den* JUNI, 1823.

(*Vervolg der Courant.*)

ken zijn verbrijzeld; en niets dan de muren is overgebleven: de ſchade wordt op 75,000 franken berekend, en zou nog grooter geweest zijn, indien het onze ſpuitgasten, door hunnen moed en bekwaamheid, niet gelukt ware, het vuur binnen den toren te bepalen, aan welken de kerk grenst. Nooit had men een vreesſelijker ſchouwſpel gezien; niemand echter is daarbij omgekomen; een ſapeur ſlechts is door eenen brandenden balk gekwetst geworden.

Ook de kleine ſtad Troppau in Bohemen, door het aldaar gehouden Congres vermaard, is, door eenen hevigen brand, voor een gedeelte in de asch gelegd.

den 24ſten november.

Heden heeft men op het dak van een huis zien neerstorten eene gekwetste duif, aan wier hals men een papier gebonden heeft gevonden, den koers der fondsen van Parys bevattende. Ongetwijfeld was die *buitengewone* courier naar Londen beſtemd. Waarſchijnlijk zal zij zich, in haar uitvliegen, tegen eene of andere uitstekende punt gekwetst hebben.

den 29ſten november.

De schout bij nacht, *Saint Houen*, heeft de eer gehad, om den Koning, in eene particuliere audientie, de modellen van zijnen telegraaf, die bij nacht en dag werkt, op den dienst der kusten voor binnen 's lands en voor de legers toegepast, voor te ſtellen. Z. M. heeft den uitvinder zijn volkomen genoegen betuigd over de voordeelen, welke dit nieuwe ſijstema van telegrafſche bewerking voor het gouvernement, den handel en de ſcheepvaart zal opleveren.

Bij eene koninklijke ordonnantie van den 20ſten dezer, worden veertig duizend man van de klasse van 1822 opgeroepen.

den 16den december.

Gister, na het ontbijt, heeft de Koning met den Hertog de *Montmorencij*, Minister van buitenlandſche zaken, gearbeid, en na den middag heeft Z. M. de hooge Ambtenaars, de Ministers, de Kanſelier van Frankrijk, de vorst *Talleyrand*, die zich thans regelmatig bij de publieke audientien laat vinden, de Maarſchalken Hertog van Dalmatie, Hertog van Albuſera, de Prins van Eckmuhl, de Hertog van Treviſo, alle bekend gedurende den jongſten oorlog in Spanje, ontvangen, ... denzelfden dag heeft de Hertog van Albuſera, de eer gehad om door Z. K. H. de Hertog van *Angoulême* ontvangen te worden.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 23ſten november.*

Het tijdschrift *the Caledonian Mercury* meldt van Edimburg, dat aldaar, dezer dagen, door de politie en de bevoegde overheids-perſonen, in het gebouw *Cordiner's Hall*, in den namiddag, een inval is gedaan, welke er eene vergaderde menigte menschen hebben gevonden, die de benaming voerde van *Edimburgsch ijvergenootſchap van vrij-denkers.*" De president, een kunstdraaijer, met name *Wilson*, en twee directeuren zijn gevat; terwijl de overige aanwezigen, meestal in jonge ambachts-lieden beſtaande, genoodzaakt werden heen te gaan, met opgave hunner namen en woonplaatsen. Dit genootſchap hield des zondags vergadering, om over wijsgeerige zaken te handelen. Zoo men zegt, zouden deszelfs leden de goddelijkheid van *Christus*, als ook van het gebed, loochenen, enz.

(*Staats-Courant.*)

den 29ſten november.

Daar de Koning voornemens is, in het vervolg, zijn hof op het paleis van St. James te houden, zoo worden thans de groote appartementen van dat paleis gemeubeleerd. De oude behangſels, waar van wijlen de Koning veel werk maakte, zijn afgenomen, en zullen door nieuwmodiſche ſchilderijen en behangsels vervangen worden. De Koning zal aldaar, op den dag van St. Joris, voor de eerſte maal, cour houden. Ook op het kasteel van Windsor, dat de Koning, naar men zegt, voornemens is te gaan bewonen, worden vele verbeteringen en verfraaijingen gemaakt. De kamer, waarin *George III* is overleden, zal blijven zoo als zij is.

De jongſte, uit Ierland, ontvangen berigten zijn wederom niet gunſtig.

De persoon van *William Collins*, van Doon, in het graafſchap Limerick, is, van eene kermis terug gekeerd zijnde, in zijn eigen huis, vermoord.

Het huis van een' bewoner van Cahermee, met name *Langleij*, is door eene bende *white boijs* aangevallen, welke, na de deur opengeloopen te hebben, in alle de vertrekken naar wapenen zochten, doch, er geene vindende, werd het grootste gedeelte van het huisraad door hen vernield. Dienzelfden nacht is een voorraad koren, die door den heer *R. Hill*, te Cooline, was aangehouden, door booswichten in brand gestoken.

In den nacht van den 17den dezer, is de huisvrouw van *Jeremias Cultinane*, door roovers, in haar eigen huis, op eene onmenschelijke wijze omgebragt. Twee der moordenaars zijn herkend en in hechtenis genomen.

PORTSMOUTH, *den 25ſten november.*

Zr. Ms. ſchip de Gloucester, van 74 ſtukken, te Chatham liggende, en hetwelk door ſir *Murraij Maxwell* gekommandeerd wordt, zal de vlag van den admiraal ſir *B Hallowell* voeren, welke naar de Middellandſche zee beſtemd is, om ſir *G. Moore* te vervangen, die met de Rochefort naar Engeland zal terugkeeren.

den 13den december.

Eergister heeft de kolonel *Alexander Waker*, in eene vergadering van directeuren op het Oost-Indiſche Compagniehuis den eed afgelegd, als Gouverneur van St. Helena.

MENGELINGEN.

IETS OVER STOOMBOOTEN

en eenig berigt aangaande die, welke aan den Moerdijk is aangelegd; door G. Moll, *A. L. M. Phil. Dr. Hoogleeraar te Utrecht.*

(*Extract.*)

Van alle uitvindingen in de werktuigkunde in de laatste jaren gedaan, is 'er geen, waarbij ſpoediger en vermogender is ... maatſchappij die der ſtoom-machine. Met de drukpers vereenigd, is dezelve in ſtaat, om de voortbrengſelen van 's menschen vernuft met voorbeeldelooze ſnelheid te verſpreiden; werktuigelijke arbeid wordt door dezelve met te voren ongekenden ſpoed, juistheid en naauwkeurigheid verrigt. In den toeſtand der nijverheid in Europa is dit werktuig thans bezig eene verandering daarte-ſtellen, welke in allen opzigte te belangrijk is, om niet de opmerkzaamheid in ruime mate tot zich te trekken.

In Duitschland, in Frankrijk en vooral in Engeland, worden dan ſtoom-machines in allerlei fabrijken ingevoerd, en tot het verrigten van alle ſoort van arbeid gebruikt.

Doch van alle toepasſingen der ſtoom machine, is 'er geen verwonderlijker dan die op het voortdrijven van vaartuigen, op de zoogenoemde ſtoom-booten, die men nu wel *ſtoomſchepen* zoude mogen noemen. De ſpoedige voortgang, vooral van deze uitvinding moet onze aandacht opwekken. De eerste ſtoom-boot liep te *New-York*, in 1807, van ſtapel. In 1812 begon de eerste ſtoom-boot op de Clyde in Schotland te varen (*). In 1819 voeren 'er op de *Misſisſipi* alleen niet minder dan vijf en dertig zulke vaartuigen; te zamen groot 7259 tonnen, hetwelk wij gewoon zijn op 3679 lasten te rekenen. Men was toen daare boven nog bezig, om 'er nog dertig andere, te zamen 5095 tonnen groot, te bouwen. Onder deze vaartuigen zijn 'er van over de 200 lasten, en die, welke de *Ohio* genaamd wordt, is 443 tonnen groot (†). Op de Clyde in Schotland, waren in 1819 niet minder dan vijf- en- twintig ſtoom booten in de vaart. (§) Men vindt dezelve thans bijna op alle bevaarbare rivieren van Engeland, op de Tay, op de Humber en de Trent, en vooral op den Theems. Niet alleen varen 'er thans geregeld van Londen ſtoom-booten naar het hooger op de rivier gelegen Richmond, maar dagelijks ſtoomen 'er twee en misſchien thans meer van Londen naar Graveſend, Ramsgate en Margate. Deze laatste ſtoom booten zijn van verſchillende grootte; in 1820 was de *London Enginer* de grootste van 250 tonnen. De *Victory*, met welken ik in dat jaar van Londen naar Margate ben gevaren, was van 250 tonnen.

Dit vaartuig werd gedreven door twee ſtoom-machines, elk van twintig paarden kracht, en de afstand van Londen naar Margate, welke omtrent 90 mijlen van 60 in 1° bedraagt, wordt in omtrent 8 uren afgelegd, terwijl men anders met de gewone zeil-vaartuigen dikwijls één of twee dagen onderweg bleef. Dat zulk een vaartuig eene zeer groote menigte pasſagiers kan bevatten, ziet men ligt in; 'er waren 'er toen omtrent 150 aan boord. Doch het gebruik der ſtoom-booten begint zich reeds niet meer tot het varen op rivieren te bepalen. Reeds in 1815 deed eene ſtoom-boot de reize van de Clyde, door de onstuimige Ierſche Zee, naar Dublin en van daar Kaap Lezard voorbij naar den Theems, hebbende de afstand van Dublin tot Londen, zijnde 760 mijlen van 60 in 1° in 121 uren afgelegd. (1) Deze ſtoom-boot kon zelfs, in gunstige gelegenheden, 12 à 14 zulke mijlen in één uur afloopen, hetwelk in de taal onzer zeelieden 12 à 14 duitſche mijlen van 15 in 1° in een wacht bedraagt, of eindelijk, om meer dan vier uren gaans in één uur bedraagt, dat is veel ſneller, dan wanneer men van Amſterdam naar Haarlem in één uur van poort tot poort rijdt.

Men heeft dan ook, ſedert omtrent een jaar, ſtoom booten van Dover naar Calais doen varen, met dat gevolg, dat de Engelſche regering zich heeft genoodzaakt gevonden, om in plaats van hare gewone zeil-vaartuigen, voor de brievenmaal ſtoom pakketten op dat vaarwater aanteleggen, dewijl anders alle pasſagiers de ſtoom-vaartuigen, boven de vaartuigen van de posterijen zouden verkozen hebben. De voortreffelijkheid der ſtoom-vaartuigen op dit vaarwater, boven de andere, blijkt onder anderen daaruit ten klaarste, dat voor weinige dagen, de ſchippers, die van Dover op Calais gewoon waren te varen, in de Engelſche nieuwspapieren hebben aangekondigd, dat, vermits de ſtoom-booten hun geheel en al uit hun gewoon vaarwater hadden gedreven, zij voortaan van Ramsgate naar Oostende zouden zeilen. Men heeft de advertentien in Engelſche papieren lntezien, om te ontwaren dat 'er dagelijks ſtoom-booten varen van Liverpool en Bristol naar Dublin, hetgeen, hebben ſomtijds reeds 60 ... kracht, terwijl de eerste, welke zich voor ſlechts 10 jaren op de Clyde vertoonde, maar eene kracht had van 3 paarden. (2) Van Leith (de haven van Edinburg) naar Londen, heeft thans eene zeer ſterke vaart van pasſagiers plaats, welke allen deze vaartuigen, boven de anderzins in allen opzigte, als pakketten beroemde *Leith ſmacks* verkiezen. Doch ook van Londen naar Calais, is eene ſtoompakket aangelegd, en wij zien er thans tusſchen Rotterdam en Londen varen, welke dien overtogt in 24 uren afleggen.

Eene andere nieuwigheid, is een geheel *ijzeren* ſtoom-boot, welke ſlechts 18 duim diep gaat en welke van Londen naar Parijs is gestevend. Ook in Frankrijk bouwt men zulke booten, en men leest in de couranten, dat dezelve met de Engelſche op de Seine gewedijverd hebben. Te Larmont, bij Bordeaux is, zegt men, een fraai vaartuig van die ſoort gebouwd en men heeft met dergelijke vaartuigen voldoende proeven genomen op den Donau in Oostenrijk. Zelfs in Napels zegt men, dat ſtoom-booten gebruikt worden, (3) en den 17 juni 1816, dus reeds voor zes jaren, begon eene ſtoom-boot regelmatig van Cuxhaven naar Hamburg te varen. (4) Ook is mij verzekerd, dat de overvaart van de Belt ook aldus geſchiedt. In Pruisſen, zoo diep landwaarts als Spandaw, bouwt men ſtoom-booten. Den 29ſten juni 1816, werd reeds aldaar de kiel gelegd van zulk een vaartuig waartoe de machinen reeds vroeger uit Engeland waren ontboden.

(*) *Olinthus Gregory a treatise of Mechanics.* T. II. p. 412.
(†) *Journal of the R. Inſtitut* vol. 8. p. 152.
(§) *Ibid* p. 245.

(1) *Gilberts Annalen neue folge*, T. 23. p. 77. [*Alg. en letterb.* voor 1816. D. I. bl. 100, 115 en 135]
(2) *Buchanan* in *Gilberts Annalen neue folge*, T. 23 p. 71.
(3) *Journl. of the Royal Inſtitut*, T. 6. P. 145 en *Gilberts Annalen*, *N. F.* 25. P. 470.
(4) *Gilberts Annalen*, *N. F.* T. 23. P. 116.

In de overvaart aan den Moerdijk is thans eene stoom-boot aanwezig, welke tot eenen belangrijken publieken dienst gebruikt wordt.

Die overvaart ligt in de rigting van den nieuw aangelegden straatweg, langs welken de gemeenschap tusschen 's Gravenhage en Braband, langs den kortsten weg plaats vindt. Deze overtogt is altoos lastig en dikwijls gevaarlijk en noodlottig geweest. De rijtuigen moesten 'er met groote moeite en schade uit elkanderen genomen, in hengsten gehesschen, en aldus overgebragt worden, en de overvoer van paarden en vee, was schier aan nog grooter moeijelijkheden onderhevig. Elk weet, hoe hier in 1711 Prins *Jean Willem Friso*, over-grootvader van onzen geëerbiedigden tegenwoordigen Koning, jammerlijk omkwam. Het vaarwater in eene regte lijn, op de kaart van *Wapperom*, van het Bergsche veld gemeten, is omtrent 700 rijnlandsche roeden breed, doch uithoofde der steeds vermeerderende en veranderende platen en stroomen, is men meestal verpligt eenen grooteren omweg te nemen, zoodat de reizigers zich genoodzaakt zien, om eenen vrij geruimen tijd in opene booten op het water doortebrengen. Men oordeelde dan deze plaats geschikt, om 'er den overtogt met stoom-booten te doen. Een der vaartuigen daartoe bestemd, is dan ook uit Engeland in onze havens binnengekomen, en men heeft met hetzelve verscheidene proeven kunnen in het werk stellen. Deze stoomboot, is omtrent 84 voeten lang en 25 breed. In dezelve bevindt zich eene stoom-machine van *Boulton* en *Watt*, waarvan straks nader. Er is ook nog een mast, om des noods eenig zeil te kunnen voeren. Ongeladen gaat het vaartuig voor 3 voeten en 1 duim diep, achter 3 voet, 7 dm. Aan wederzijde van hetzelve zijn bruggen, die nedergelaten en opgehaald kunnen worden, en waar langs de rijtuigen op het dek, van het vaartuig, kunnen rijden. Deze bruggen zijn van een uitmuntend zamenstel, en met ijzeren hefboomen en tegenwigten zoodanig voorzien, dat derzelver beweging en beperking hoogst gemakkelijk en zeker is. Twee diligences, met twee paarden bespannen, vinden op deze wijze op het dek plaats, en daarenboven kunnen 'er nog twee of drie andere rijtuigen, met de daarbij behoorende paarden en passagiers, gelijktijdig geladen worden. Doch deze laatste behoeven niet op het dek te vertoeven, maar kunnen beneden in een ruim vertrek of kajuit, tegen ruw weder, eene veilige schuilplaats vinden. Er is zelfs eene soort van kombuis voorhanden, waarin door middel van *stoom*, men spijzen zoude kunnen bereiden, zoodat men gedurende de overvaart, het middagmaal zoude kunnen houden.

Op het dek ontmoet men nog twee bijzonderheden, welke de aandacht van liefhebbers der werktuigkunde allezins verdienen. Voor op het vaartuig *is eene ijzeren spil geplaatst*, door den beroemden *Maudsly* vervaardigd, en welke de plaats der gewone spillen bekleedt. De vernuftige en gemakkelijke wijze, waarop dit werktuig werkt, de juistheid en naauwkeurigheid, waarmede het is vervaardigd, moeten elk treffen, die in dergelijke zaken belang stelt. Dat hetzelve voorzien is met een' kettingkabel, uit de fabrijk van *Brown*, behoeft bijna niet gezegd te worden, wanneer men weet, dat dit vaartuig in Engeland is gebouwd.

Het roer kan op tweederlei wijze bewerkt worden, vooreerst op de gewone, door middel van een roerpen, in de tweede plaats door een rad, hetwelk door middel van getande raden, rondsels en *eene schroef zonder eind*, het roer in beweging brengt. Het voordeel dezer inrigting is, dat de golfslag, tegen het roer, nimmer het stuurrad in beweging brengen kan, dat men dus geene kracht heeft aantewenden, om dat rad te houden, en in ruw en goed weder beide even gemakkelijk en zeker sturen kan. Doch begeert men liever de oude gewoonte te behouden, is 'er niets gemakkelijker, dan de schroef zonder eind buiten werking te stellen, en de roerpen te gebruiken. Het stoomtuig drijft twee gegotene dubbele ijzeren waterraderen, waarvan de houten schoepen verzet kunnen worden, om meer of minder diep in het water te tasten. Deze raderen zijn ter zijde van het vaartuig aangebragt en van boven bedekt door houten kasten. Bij iederen slag van den zuiger worden deze raderen eens rondbewogen.

De stoommachine zelve, is slechts van 16 *paarden kracht*. Men weet, dat *Boulton* en *Watt*, om eene maat vasttestellen, waarmede de vermogens hunner stoomtuigen konden bepaald worden, dezelve vergeleken hebben met de kracht, welken door molenpaarden uitgeoefend wordt. Doch, naardien men rekent, dat een paard slechts acht uren in een etmaal kan werken, en de stoom-machine onophoudelijk aan den gang gehouden kan worden, zoude men, om hetzelfde werk met paarden te verrigten, hetwelk door eene stoom-machine van 16 *paarden kracht* wordt ten uitvoer gebragt, driemaal 16 of 48 paarden, die elkander aflossen, moeten gebruiken.

De stoomketel is van geslagen ijzer. Het vuur is in *denzelven* zoodanig aangebragt, dat het water van alle kanten, behalve van onderen, het vuur omringt, zoodat de ontwikkelde warmte zooveel mogelijk tot voortbrenging van stoom wordt besteed. Ook is de inrigting van den vuurhaard in dier voege, dat meestal de brandstoffe geheel wordt verteerd, en 'er slechts weinig als rook wegvliegt. Wanneer dus de kolen eenmaal zijn doorgebrand, rookt de ijzeren schoorsteen bijna niet meer. Het water in dien ketel is langs scheeps in twee deelen gescheiden, doch de stoom boven hetzelve heeft gemeenschap. Het oogmerk hiervan is, dat wanneer het vaartuig helt, niet al het water naar één kant zoude loopen, waarvoor de helling niet alleen bevorderd, maar de ketel boven het vuur zoude kunnen droog loopen, waardoor de bodem zoude kunnen verbranden. Eene pomp door de machine zelve gedreven, voert van het reeds verwarmde water, hetwelk tot condensatie heeft gediend, zulk eene hoeveelheid naar den ketel, als genoegzaam is, om de plaats aantevullen van hetgeen in stoom is verbruikt.

De stoomzuiger heeft 24$\frac{3}{16}$ engelsche duimen diameter, dus 459 vierkante engelsche duimen oppervlakte, dezelve is *à double effet*. De lengte van den slag is bijna 30 engelsche duimen, en het werktuig met deszelfs volle kracht werkende, doet 30 slagen in de minuut, zoodat de waterraderen dertigmaal in de minuut worden omgedreven.

Een toestel, de indicator genaamd, toont de kracht aan van den stoom, die in den ketel wordt verwekt en beurtelings den zuiger naar boven en naar beneden perst. Het zal niet onnoodig zijn, hierbij een oogenblik stil te staan, omdat men uit de beschouwing van het gebruik van dit werktuig zal kunnen inzien, dat de vrees, die men bij sommigen aantreft, voor het springen van den stomketel, hierdoor geheel moet vervallen. Doorgaans meent men, dat de stoom in deze werktuigen met eene kracht perst welke de drukking van de dampkringslucht vele malen te bovengaat, doch men bedriegt zich. De dampkring drukt bij middelbaren barometerstand, op een' vierkanten engelschen duim, met een gewigt van omtrent 15 ponden. Dus wordt ook iedere vierkante duim van de oppervlakte van den stoomketel, met 15 ponden door den dampkring gedrukt. Indien nu de stoom binnen in den ketel geene grootere veerkracht had dan de dampkringslucht, dan zoude de ketel in het geheel geene persing van binnen naar buiten ondergaan, en 'er kon niet aan springen gedacht worden. Maar men geeft aan den stoom eene eenigzins grootere veerkracht, dan die der dampkringslucht, en de indicator toont aan, hoe vele malen sterker de stoom op een' vierkanten duim perst, dan de lucht. Nu is in onze stoomboot de zaak zoo ingerigt, dat die meerdere persing van den stoom van binnen naar buiten is 3$\frac{1}{2}$ ponden à 4 ponden op den vierkanten. En indien men wilde vreezen, dat de ketel zoude springen, moest men in het denkbeeld komen, dat het geslagen ijzer, waaruit deze ve bestaat, geene drukking van 4 à 5 ponden op den vierkanten duim zoude kunnen verduren. Een vat met water gevuld, ter hoogte van 10 à 11 voeten, oefent op deszelfs bodem eene persing uit van omtrent 5 ponden op den vierkanten duim, dat is grooter dan die, met welke de stoom op den ketel werkt, en zoude dan een ijzeren bodem die persing zonder het minste gevaar van barsten niet kunnen verdragen? Men ziet immers in brouwerijen en azijnmakerijen dikwijls vaten, welke veel hooger zijn dan 10 voeten en dus veel grooter persing op de bodems uitoefenen, en niemand schroomt, om tot zulke aldus gevulde vaten te naderen of vreest dat de duigen uitspaarten, of bodem, of banden zich begeven zouden. Ik zie niet in, dat men met eenigen meerderen grond voor het springen van den stoomketel te vreezen hebbe, mits men zorge, dat de drukking, die door den indicator wordt aangewezen, geene 5 ponden te boven ga.

Opdat de drukking, op iederen vierkanten duim van den ketel, geene 5 pond zoude te boven kunnen gaan, is de veiligheidsklep afgesloten, zoodat dezelve eens door den genen, die het werktuig bestiert, op eene bepaalde drukking geregeld zijnde, niet verder aangeraakt worden kan. Men is daardoor verzekerd, dat niemand die persing onverwacht zal kunnen vermeerderen. Doch indien eenig ongemak aan de veiligheidsklep eene grootere drukking, dan vereischt wordt, veroorzaakte, zoude de indicator zulks terstond te kennen geven, en men had slechts stoom los te laten, om het onheil te voorkomen.

Eindelijk de ketel van geslagen ijzer zijnde, zoude scheuren en niet bersten, en het eenige kwaad, hetwelk men te vreezen had, zoude de hitte zijn van den stoom, die zich uit de opening ontlastte, en waaraan zich personen, die 'er te nabij kwamen, zouden branden.

De oppervlakte van den stoomzuiger 459 vierkante duimen zijnde, en indien men de veiligheidsklep zoo regelde, dat de indicator 5 pond aanwees, dan zoude iedere vierkante duim van den zuiger, op en neêrgedreven worden met twintigmaal 459 of 9180 pond. Doch de wrijving, de kracht, die noodig is, om kranen te openen en te sluiten, de lucht en warmwaterpompen te doen werken, veroorzaken, dat men rekenen kan, dat 'er slechts 4000 pond overblijven, om de waterraderen te drijven.

Wanneer geen stroom de vaart van het vaartuig wederhoudt, kan hetzelve, naar mij berigt is, 6$\frac{1}{4}$ Engelsche landmijl in het uur afleggen, hetwelk uitkomt op 1,46 Duitsche mijlen in het uur of 5,84 mijlen in de wacht. Wij hebben hierboven gesproken van stoombooten, van vrij wat grooter snelheid, doch deze moet door meerdere paardenkrachten, en dus door grooter hoeveelheid brandstoffen verkregen worden, en voor het oogmerk, waartoe deze stoomboot dient, is hare snelheid genoegzaam. Door een zeer vernuftig uitgedacht middel, eindelijk, kunnen de waterraderen dadelijk verkeerd omgeslagen worden, waardoor eerst de vaart van het vaartuig wordt gestuit en vervolgens hetzelve achteruit wordt bewogen.

Oproeping van belasting-schuldigen aan het Middel der Verponding.

DE Resident van Batavia roept mits deze, naar aanleiding van art. 23 der bij publikatie van den 28sten januari dezes jaars, gearresteerde ordonnantie voor de heffing van het middel der verponding over de eilanden Java en Madura, en met referte aan de oproeping, van den 10den april jongstleden, op, alle particulieren, eigenaars zijnde van vaste en onroerende goederen, en alle administrateurs of bewindhebbers van vaste en onroerende goederen, aan particulieren in eigendom toebehoorende, gelegen in het oosterveld, om, binnen den tijd van heden tot en met ultimo juni aanstaande, aan de hoofd-kommissie van verponding, welke daartoe dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, van des ochtends 8 tot des namiddags 2 ure zitting houden zal, in het locaal staande op de Voorrei bij de Kalverstraat, opgave te komen doen, van de ligging, uitgestrektheid en belendingen van voorschrevene vaste en onroerende goederen, die hun in eigendom toebehooren of waarover zij het bewind of de administratie hebben; mitsgaders van de huizen of andere gebouwen op deze vaste en onroerende goederen staande, daartoe mede brengende de jongste bewijzen van eigendom, welke van dezelve zijn verleend, dan wel de juiste opnoeming van den datum alsmede het nummer en folio, onder welke dezelve bij de daartoe bevoegde autoriteiten bereids mogten staan geregistreerd.

Batavia, den 17den mei 1823.

De Resident voornoemd,

VAN HOGENDORP.

Bekendmaking.

DE Resident van Batavia maakt mits deze bekend, dat door hem, na verkregen autorisatie, eene inschrijving geopend is voor de leverantie van eene hoeveelheid van 1500, *vijftien honderd* stukken Bengaalsch linnen, bekend onder den naam van *Toelpoerie Cassas*, ten dienste der hospitalen, om te dienen tot het maken van verbanden en pluksel voor den jare 1824.

De termijn voor deze inschrijving open gesteld zijnde tot en met den 12den juni aanstaande, zoo worden de gegadigden tot dezelve genoodigd, hunne billetten van inschrijving vóór of op dien tijd intezenden, ten burele van den ondergeteekenden in de koestraat binnen de stad.

Batavia, den 21sten mei 1823.

De Resident voornoemd,

VAN HOGENDORP.

Bekendmaking.

DE Resident van Batavia maakt mits deze bekend, dat, na verkregen autorisatie, door hem eene inschrijving geopend is voor de leverantie van eene hoeveelheid van zes honderd (600) leggers arak 2de soort, welke inschrijving zal gesloten worden op den 15den juni aanstaande, gedurende welken tijd, dagelijks, van des voormiddags 9 tot des namiddags 2 ure, de zondagen alleen uitgezonderd, de voorwaarden, waarna de aanbesteding van deze leverantie zal plaats hebben, te zijnen burele, in de koestraat, voor de gegadigden zullen ter visie liggen.

Batavia, den 30sten mei 1823.

De Resident voornoemd,
VAN HOGENDORP.

Bekendmaking.

DE Resident van Batavia maakt mits deze bekend, dat op den 23sten juni aanstaande, des ochtends te 9 ure, te zijnen overstaan, ten kantore van den architect der civiele werken, publiek aan den minstinschrijvenden zal worden uitbesteed, het oprigten van eene nieuwen stal, voor 32 paarden, op de post-station van Weltevrede, van jatie-hout, met steenen fondamenten, afdaks-galerijen en pannendak; alles naarvolgens het plan, mitsgaders bestek en conditien, welke daarvan, van heden af, ten kantoore van den architect voornoemd, dagelijks, van des ochtends 9 tot des namiddags ten 2 ure, de zondagen alleen uitgezonderd, voor de gegadigden ter visie liggen.

De Resident voornoemd,
VAN HOGENDORP.

Batavia, den 4den juni 1823.

Bekendmaking.

DE Resident van Batavia maakt bij deze bekend, dat door hem eene inschrijving geopend is, voor de levering van onharige padie, voor het militair departement, en de posterijen alhier, gedurende den loop van dit en tot aan den nieuwen oogst in het volgende jaar benoodigd, wordende mitsdien de gegadigden tot deze leverantie verzocht, hunne billetten van inschrijving, inhoudende de hoeveelheid tjains padie van 4000 ponden ieder, welke zijlieden wenschen te leveren, tegen welke prijzen en in hoeveel tijd, aan het kantoor dezer Residentie in de koestraat intezenden, vóór of op den 20sten der loopende maand, tot welken tijd deze inschrijving zal open blijven.

De Resident voornoemd,
VAN HOGENDORP.

Batavia, den 4den juni 1823.

Javasche Loterij.

KOMMISSARISSEN DER JAVASCHE LOTERIJ, als daartoe door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal geautoriseerd, brengen hier ede ter kennisse van het publiek, dat de trekking dezer loterij is vastgesteld op maandag den 4den Augustus eerstkomende, en volgende dagen; en dat inmiddels de loten, overeenkomstig art. 7 en 8 der resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal in Rade, van dingsdag 22 April ll., zullen worden verkrijgbaar gesteld van en met maandag den 9den der aanstaande maand, en zoo vervolgens dagelijks (de zon- en feestdagen uitgezonderd,) van 's morgens 8 tot 's middags 12 uren; te Batavia, ten kantore van den algemeenen Ontvanger, en van den Directeur van het Verwisselings-kantoor; te Samarang en Sourabaija, ten kantore van de algemeene Ontvangers, en in alle de andere Residentien op Java en Madura, ten kantore der Residenten.

Batavia, 30 Mei 1823.

De Kommissarissen der Javasche Loterij.
I. G. BAUER,
S. VAN DE GRAAFF.

Bekendmaking.

ACHTERVOLGENS art. 4 van de publikatie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal d. d. 11 september 1820, wordt door den ondergeteekenden Resident van Sourabaija, ter kennisse van het publiek gebragt, dat tot de ontvangst der belasting op de slaven, voor dit loopende jaar, voor zoo verre deze residentie betreft, zal worden gevaceerd, aan het kantoor van policie, op iedere woensdag en zaturdag, te rekenen van 1 juni aanstaande, tot en met 31 augustus, daaraanvolgende.

Ten overvloede wordt ook nog bij deze herinnerd, dat bij de in den hoofde dezes aangehaalde publikatie tevens is bepaald, dat ingeval van de niet tijdige voldoening der slaven-tax, door den lijfheer zal worden verbeurd eene geldboete van *f* 20 (*twintig* gulden), voor zoo verre de eigenaren Europeanen of derzelver afstammelingen zijn, en *f* 5 (*vijf* gulden), voor zoo verre dezelve Inlanders of Chinezen zijn.

Sourabaija, den 17den mei 1823.

De Resident voornoemd,
VAN DE POEL.

Bekendmaking.

DE Resident van Samarang maakt hiermede aan een ieder bekend, dat, op den 15den dezer, te zijnen kantore alhier, zal worden geopend de inschrijving tot de leverantie van vivres en andere benoodigdheden, ten dienste van het militaire departement en hospitaal alhier, bestaande in de volgende artikelen, als:

Rijst.	Ossen-vleesch.
Koffij.	Buffel-vleesch.
Peper.	Varken-reuzel.
Meel.	Versche boter.
Suiker.	Brood.
Sago.	Melk.
Drooge visch.	Vruchten.
Thee.	Eijeren.
Azijn.	Hoenders.
Lamp-olie.	Limoen-sap.
Brandhout.	Salade-olie, en
Kaarsen.	Houtskolen.

De aanbesteding zal geschieden voor den tijd van zes maanden, ingaande met den 1sten juli en eindigende met ultimo december aanstaande.

De gadinghebbenden zullen hunne aanbieding kunnen doen van den 15den dezer tot den 14den juni, het zij in geschrifte of bij monde; zullende de conditien, waarop de aanbesteding zal geschieden, van heden af, voor een ieder ter lezing liggen ten kantore boven vermeld, als ook bij de hoofden der Javanen, Chinesen en Maleijers hier ter plaatze.

Samarang, den 14den mei 1823.

De Resident voornoemd,
H. J. DOMIS.

Bekendmaking.

AANGEZIEN het Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal in Rade, bij resolutie van den 8sten october 1822 nº. 27, heeft behaagd, te bepalen, dat ten gerieve van het algemeen, in nader aantewijzen bosschen, een vrijen aankap en vervoer van jatie- en ander hout zal worden toegestaan, zoo is het, dat ik Resident van *Samarang*, uit krachte van dien, door deze ter kennisse brenge van allen en een ieder, dat tot dien vrijen aankap en vervoer de hieronder omschreven bosschen, gelegen in de residentie Samarang worden afgestaan, gelijk dezelve afgestaan worden bij deze, kunnende dienvolgens elk en een iegelijk, wie hij ook zij, het jatie- of ander hout, dat in die bosschen groeit, kappen en wegvoeren naar welgevallen.

1. Een klein bosch, gelegen om de west van *Samarang*, op een afstand van 5 a 6 palen van de hoofdplaats, nabij de dessa *Toegoe*, welke dessa in eene noord-oostelijke rigting, nagenoeg eene paal van dat bosch gelegen is, hebbende op gelijken afstand den groote weg ten zuiden, en op twee palen distantie het zeestrand ten noorden, welke groote weg ten zuiden, en de rivier, *Karang-Anjar*, ten westen de grenzen van dat bosch uitmaken.
2. Het bosch, bekend onder den naam van *Sendang-Samarang*, liggende op genoegzaam dertig palen afstand om de west van *Samarang*, ten noorden van de negorij *Willerie*; de groote weg van *Troeko* naar *Willerie* zal de zuidelijke, de Sawavelden aan de oostzijde, en de rivier van *Willerie* ten westen, de grenzen bepalen; terwijl het bosch zich om de noord tot aan zeestrand uitstrekt.
3. Het bosch genaamd *Sekarang*, liggende ten zuiden van *Samarang* 4 a 5 palen afstand; de groote weg die van *Samarang* naar *Serondol* leidt, zal de oostelijke, de rijstvelden en kreupelbosschen van de dessa *Sekarang* de zuidelijke en noordelijke grenzen bepalen, terwijl de rivier *Pantjor* dit perceel van de bosschen van *Kaliwoengoe* in het westen afscheidt; alle de boomen, staande in de nabijheid en binnen de bepaalde limieten van de dessas *Tirto-Sarie*, *Sekarang* en *Sadang* zijn daaronder begrepen.
4. Het bosch *Kalipan*, liggende zuidoost van *Samarang*, op een afstand van nagenoeg 4 palen, de oostelijke en zuidelijke grenzen van dit perceel worden door de rivier *Menang* of *Torbaija* bepaald; zullende de groote weg, die van *Samarang* naar *Oenarang* leidt, de westelijke grenzen aanwijzen; de zuidelijkste grenzen loopen gelijk die aan de oostzijde tot genoemde rivier *Menang* en dienvolgens de afstand gerekend noord en zuid van de dessa *Gemak* tot nabij *Oenarang-west*, de groote weg en oost, de gezegde rivier van *Torbaija*, die langs de dessas *Tamballan*, *Kalipan*, enz. heenvloeit.

En wordt het bij deze verder aan elk en een ieder verboden, om in geenen, dan in de hiervoor omschreven bosschen, houtwerken te kappen.

Samarang, den 20sten mei 1823.

De Resident voornoemd,
H. J. DOMIS.

Bekendmaking.

DE Resident van Samarang, maakt hiermede aan een ieder die het zoude mogen aangaan bekend, dat gedurende den loop van de maanden juni, juli en augustus aanstaande, ten kantore van den assistent resident alhier, dagelijks, de zon- en feestdagen uitgezonderd, van 's morgens 8 tot des middags 1 ure, zal worden gevaceerd tot den ontvangst der belasting van eene spaansche mat, per hoofd, van de lijfeigenen, voor den loopende jare 1823, naarvolgens de bestaande wetten en reglementen.

De Resident voornoemd,
H. J. DOMIS.

Samarang, den 12den mei 1823.

Bekendmaking.

DE Resident van Samarang in overweging genomen hebbende, dat de, bij bekendmaking, d. d. 25 april j. l., voor eigenaars, bewindhebbers of bruikleeners van vaste en onroerende goederen, bepaalden termijn tot het aangeven ten kantore der kommissie van verponding, van de ligging, uitgestrektheid en belendingen dier goederen, niet voldoende is bevonden, dat binnen dien tijd alle de aangiften hebben kunnen geschieden; geeft mitsdien bij deze, wien zulks zoude kunnen aangaan, nader te kennen, dat de voornoemde kommissie tot ultimo augustus zal vaceren

tot het ontvangen van aangaven, ter zake voorschreven, en wel des woensdag 's morgens van 9 tot 12 uur.

De Resident voornoemd,
H. J. DOMIS.

Samarang, den 29sten mei 1823.

Bekendmaking.

INGEVOLGE art. 23 van de ordonnantie, volgens welke op de eilanden Java en Madura zal worden geheven het Middel der Verponding, gearresteerd bij resolutie van de Hooge Regering, de dato 28 januari j.l. no. 22, noodigt de Resident van Japara en Joana, alle partikulieren, eigenaars, administrateurs of bewindhebbers en bruikleeners van vaste en onroerende goederen, gelegen in gemelde residentie, om vóór of met ultimo juni aanstaande, opgave te doen van de ligging, uitgestrektheid en belendingen van de voorschreven vaste en onroerende goederen, waarvan zij eigenaars, bewindhebbers of bruikleeners zijn, als ook van de huizen of gebouwen op deze vaste goederen staande, met overlegging van de bewijzen van eigendom en bijvoeging der verklaring door bruikleeners, of zij genegen zijn zoodanige vaste en onroerende goederen, tegen eene billijke taxatie in eigendom over te nemen, en dat wel, voor zoo verre aangaat de vaste en onroerende goederen, gelegen in de regentschappen Japara en Koedus, ten kantore van den Resident te Japara, en voor die, gelegen in de regentschappen Pattie en Joana, ten kantore van den assistent-resident te Joana.

Japara, den 22sten mei 1823.

De Resident van Japara en Joana,
VAN HAAK.

Uitnoodiging.

DE Hoofd-Inspecteur van den Waterstaat, ten behoeve van deszelfs departement benoodigd hebbende:

Eene aanzienlijke hoeveelheid Zweedsch vierkant staaf-ijzer van 1 tot 1¼ duim dik, spijker-ijzer, en platkopte spijkers of nagels, zoomede smits kolen, verzoekt de heeren kooplieden van Batavia, die daarvan voorzien zijn, hem daarvan te verwittigen door toezending der monsters, opgave van hoeveelheid, en prijzen van ieder soort.

De Hoofd-Inspecteur voornoemd,
J. PEEREBOOM, BZ.

Batavia, den 30sten mei 1823.

Bekendmaking.

DE Hoofd-Inspecteur van den Waterstaat, op Java verwittigt het publiek dat de brug over de chinesche-gracht, bij de jonker-straat, in de stad Batavia, zoo mede die over den overlaat, in het kampement te Weltevreden, bezuid-oosten het kamp der Genie, moeten worden hersteld, en dat de passage met rijtuigen over de eerstgenoemde, van den 2den tot den 16den, en de laatste van den 2den tot en met den 20sten juni, aanstaande, zal gesloten zijn.

De Hoofd-Inspecteur voornoemd,
J. PEEREBOOM, BZ.

Batavia, den 30sten mei 1823.

Advertentie.

ALZOO de Raad van Justitie te Batavia, aan den procureur *A. W. N. van Gent*, voor en van wege de desolate boedel-kamer, als administreerende den insolventen boedel van *Carolus Johannes Cantervisscher*, gewezen posmeester alhier, heeft verleend appointement van citatie, bij edicte *aa valvas curia*, tegen alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op voorschreven boedel vermeenen te hebben.

Zoo is het, dat ik *Willem Hendrik van Oudshoorn*, tweede deurwaarder en gezworen exploisteur van gemelden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaar, alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op voorschreven boedel vermeenen te hebben, om op donderdag den 26sten juni 1823, des morgens de klokke half acht ure precies, ter openbare rol van gemelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het eerste default te purgeren en als nog hun regt, actie of pretentie te institueren, sub pœne, dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, na voorgaande klok-slag, van de puije van het raadhuis te Batavia, den 15den mei 1823.

De gezworen exploicteur voornd,
W. H. VAN OUDSHOORN.

Pro Deo.

Advertentie.

ALZOO de Raad van Justitie te Batavia, aan den procureur *A. W. N. van Gent*, voor en van wege de desolate boedel-kamer, als administrerende de boedels van insolvent overledenen alhier, en als zoodanig administrerende de nalatenschappen van wijlen *K. F. Hengst*, *P. Kolofschenskij* en *J. Schonn*, heeft verleend appointement van citatie, bij edicte *ad valvas curiæ*, tegen alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op de voorschreven nalatenschappen vermeenen te hebben.

Zoo is het, dat ik *Willem Hendrik van Oudshoorn*, tweede deurwaarder en gezworen exploicteur van gemelden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaar, alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op voorschreven boedels vermeenen te hebben, om op donderdag den 26sten juni 1823, des morgens te half acht ure precies, ter openbare rolle van gemelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het eerst default te purgeren, en voorts te hooren concluderen tot het institueren van hun regt, actie of pretentie, sub pœne, dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, na voor gaande klok-slag, van de puije van het raadhuis te Batavia, den 15den mei 1823.

De deurwaarder en gezworen exploicteur bij den raad van justitie voornoemd,
W. H. VAN OUDSHOORN.

Advertentie.

ALZOO de Raad van Justitie te Batavia, ten verzoeke van den procureur *A. W. N. van Gent*, voor en van wege de desolate boedel-kamer, als administrerende de boedels van insolvent overledenen alhier, en als zoodanig administrerende de nalatenschappen van wijlen *G. Kool*, *S. C. van der Plas*, weduwe *Supper*, *M. A. P. Smissaert*, *G. van Groll*, *J. W. Cröse*, w.d. *Klopprogge*, *J. B. H. Renaud*, *C. K. de Groot*, *C. P. Scheffer*, *L. W. Meijer*, *J. de Bruin*, *J. C. Paulsen*, *N. Pieters*, *J. H. Droop*, *J. H. Tichler*, heeft verleend appointement van citatie, bij edicte *ad valvas curiæ*, tegen alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op de voorschreven nalatenschappen vermeenen te hebben.

Zoo is het, dat ik *W. H. van Oudshoorn*, tweede deurwaarder en gezworen exploicteur van gemelden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaar, alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op voorschreven nalatenschappen vermeenen te hebben, om op donderdag den 26sten juni 1823, des morgens de klokke half acht ure precies, ter openbare rol van gemelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het eerste default te purgeren en als nog hun regt, actie of pretentie te institueren, sub pœne, dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, na voorgaande klok-slag, van de puije van het raadhuis te Batavia, den 15den mei 1823.

De gezworen exploicteur voornoemd,
W. H. VAN OUDSHOORN.

Edictale Citatie.

ALZOO President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven raad *Jan van der Vinne*, R. O., voor en van wege het gouvernement van Nederlandsch Indië, gedaan verzoek hebben verleend, het tweede default en ten profijte regtens admissie tot het doen van een derde citatie, bij *edict. ad valvas curiæ*, op en tegen alle de genen die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op zekere hoeveelheid van *twaalf* ponden koffij-boonen, den 28sten februari jl., op 's heeren wegen, in de residentie Cheribon, aangehaald, waarvan de eigenaar onbekend is, en de drager zich op de vlugt heeft begeven.

Zoo is het, dat ik *Willem Hendrik van Oudshoorn*, tweede deurwaarder en gezworen exploicteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de derdemaal dagvaar allen en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op de hierboven vermelde aangehaalde hoeveelheid koffij-boonen, om op donderdag den 17den juli 1823, des morgens te half 8 ure precies ter openbare rolle, van gemelden raad, te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het tweede default te purgeeren, als nog hun vermeend regt en pretentie te institueeren, voorts te zien dienen van intendit, en als nog aantehooren zoodanige eisch en conclusie, als door den fiskaal voornoemd, tot confiscatie van gemelde partij koffij-boonen, zal worden gedaan en genoemen, daar tegen te antwoorden, en te procederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen of noncomparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hen, deswege, zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geaffigeerd en gepubliceerd, van de puije van raadhuis te Batavia, den 5den juni 1823.

De tweede deurwaarder en gezworen exploicteur voornoemd,
W. H. VAN OUDSHOORN.

Pro Deo.

DE insolvente boedels van wijlen *Mijntje* van Batavia, *Jacoba Schouten*, weduwe *Ressler* en *J. F. Beteke*, aan de desolate boedel-kamer overgegeven zijnde, zoo wordt, ingevolge provisioneel reglement art. 9, elk en een iegelijk die aan dezelve iets verschuldigd is, of van dezelve te vorderen heeft, verzocht, om daarvan opgave te doen, binnen den tijd van zes weken, van heden af te rekenen.

Samarang, den 16den mei 1823.

Op last van de desolate boedel-kamer,
De secretaris,
J. A. CLIGNETT, jr.

ALLEN die gene, die iets te vorderen hebben, dan wel verschuldigd zijn aan de boedels van wijlen de abintestato overledene Chineesen *Lim Tosing* en *Kwee San*, zoo te Porrong als Daijoe, in de maand februari overleden, gelieve daarvan opgave of betaling te doen, uiterlijk binnen den tijd van drie maanden, na date dezer, aan den ondergeteekende agent der Sourabaijasche weeskamer

De agent voornoemd,
WORMER.

Sidokarie, den 6den mei 1823.

(*Zie verder het tweede Bijvoegsel.*)

TWEEDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 7den* JUNI, 1823.

KRACHTENS gepronunceerd vonnis bij den Raad van Justitie te Samarang, worden alle crediteuren in de desolaten boedel van wijlen *J. van Kooten*, bij dezen opgeroepen, om te ontvangen de hun toegewezen gelden, onder de cautie de restituendo uit handen van kommissarissen uit het collegie van wees- en boedelmeesteren alhier, welke daartoe zull n vaceren, de zaturdag van elken week, van des morgens 8 tot 10 ure, terwijl bij onverhoopte nalatigheid hierin zal worden gehandeld conform artikel 17, van het provisioneel reglement op de administratie der desolate boedels in Nederlandsch Indië.

Namens de desolate boedelkamer voornd.
De secretaris,
J. A. CLIGNETT.
Samarang, den 30sten mei 1823.

Post-kantoor te Batavia.

WORDT ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Batavia paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip Susanna*,	L. Schneider.
Rotterdam,	*dito dito Marij en Hillegonda*,	H. Glazener.
Japan,	*dito dito De Drie Gezusters*,	M. Azor Jacometti.
Idem,	*dito dito De Onderneming*,	H. M. Lelsz.
Nederland,	*Eng. schip Countess of Harcourt*,	G. Bunn.
Holland,	*Amerik. schip Helvetius*,	S. Swift.
Antwerpen,	*dito brik Philaine*,	G. Hodges.

BATAVIA, *den 5den juni* 1823.
De postmeester,
P. A. BIK.

Post-kantoor te Samarang.

WORDT bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat de volgend schepen in lading liggen om te vertrekken:

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip De Drie Gebroeders*,	A. C. Edeling.
Padang,	*Boeginees Paduakan*,	Banna.
Dito,	*dito dito*	Sieda.
Dito,	*dito dito*	Laoot.
Maccassar,	*Chin. Paduakan Lamber*,	Baba Sarong.

En voorts onderscheidene Inlandsche getuigde vaartuigen naar Riouw en Malacca, en verschillende plaatsen op de kust van Borneo.

Brieven of paketten kunnen, ter verzending, met bovengemelde schepen, aan het post-kantoor bezorgd worden.

SAMARANG, *den 31sten mei* 1823.
De postmeester,
H. W. GEZELSCHAP.

Wissel Cours.

Op Nederland,	4*m.* zigt 50 *ft.* per Sp.	
	6*m.* do. *geen.*	
Op Engeland,	30*d* do. 3*s* 11*d.* „ „	
	90*d* do. 4*s* „ „	
Op Bengalen,	60*d* do. 186 à 187 sicca ropijen per 100 Sp.	

Batavia, den 6den juni 1823.
Namens de directie der beurs,
H. D. L. ELLINCKHUIJSEN,
Secretaris en thesaurier.

*** Getrouwd,
E. WOLLRABE,
met
N. S. VAN STRALENDORFF.
Batavia, 11 *mei* 1823.

*** Getrouwd,
A. N. COBLIJN,
met
W. R. C. DE JAGER.
Batavia, den 25*sten mei* 1823.

*** Getrouwd,
O. H. VAN RIJCK,
met
C. J. BERGMAN.
Batavia, den 25sten mei 1823.

*** HEDEN verloste, van een' zoon, de echtgenoote van
A. W. VERKOUTEREN.
Batavia, 27 *mei* 1823.

*** Op heden verloste, gelukkig, van twee welgeschapen dochters, mijne geliefde huisvrouw *H. J. Houtman*, geboren *Schimmel.*
H. B. HOUTMAN,
Chirurgijn der 2de klasse.
Pekalongan, den 23sten mei 1823.

*** HEDEN verloste, zeer voorspoedig, van een' welgeschapen zoon, *Johanna Constantina Neun*, geliefde huisvrouw van
S. J. STEITZ.
Batavia, den 28sten mei 1823.

*** HEDEN morgen verloste, voorspoedig, van een' welgeschapen dochter, *J. C. Leijting*, geliefde huisvrouw van
J. F. APON.
Samarang, den 27sten mei 1823.

*** HEDEN verloste, voorspoedig, van een' welgeschapene dochter, *Anna Elisabeth Leijendekker*, huisvrouw van *Coenraad Liebrecht Temminck.*
Samarang, den 29sten mei 1823.

*** THEODOOR, ons jongste kindje, stierf heden, in den ouderdom van ruim 18 maanden.
J. F. KRÄMER,
C. J. C. KRÄMER,
geb. DE GIGNOUS.
21 *mei* 1823.

*** IN den nacht van den 12den dezer, overleed mijne geliefde echtgenoote, *Christina Adriana Kist*, in den ouderdom van 26 jaren en 3 maanden, na dat zij den vorigen morgen ontijdig bevallen was van een' zoontje, dat slechts één uur leefde. Ik verlies eene deugdzame vrouw, die mij zeer gelukkig maakte; allen die haar gekend hebben zullen beseffen wat ik verloren heb en dus in mijne droefheid deelnemen.
J. D. KRUSEMAN.
Batavia, 16 *mei* 1823.

*** WIJ geven bij deze kennis, aan vrienden en bekenden, dat op den 20sten november, anno passato, in *'s Hertogenbosch*, in den ouderdom van vier-enzeventig jaren, overleden is, onze waarde moeder en schoonmoeder, vrouwe *Augusta Frederica Johanna de Dhaene*, weduwe van den wel edelen gestr. heer majoor *J. A. de Roock.*
R. P VERMEULEN,
L. C. VERMEULEN,
geb. DE ROOCK,
J. J. MELVILL VAN CARNBEE.
Batavia, den 31sten mei 1823.

*** Op heden ontvingen wij de smartelijke tijding, dat onze geliefde vader *Ch. de Gignous*, in leven luitenant-kolonel bij de kavallerie, op den 27sten october 1822, te Zalt-Bommel overleden is.
J. F. KRÄMER,
C. J. C. KRÄMER,
geb. *de Gignous.*
Noordwijk, den 24sten mei 1823.

*** Op den 13den april l. l., is te Sinkawang, op het eiland Borneo, aan de gevolgen eener beroerte, overleden, de kapitein van het 18de regiment, *J. L. G. Koomé*; alle de gene die iets te pretenderen of wel verschuldigd zijn aan des overledenens boedel, worden verzocht, binnen zes weken, zich te vervoegen bij de ondergeteekende
Kommissarissen,
J. MESS, *kap. adj.*
BOUMAN, 1*ste luit.*
Weltevreden, den 29sten mei 1823.

*** HEDEN overleed, na eene kortstondige ziekte, den heer *J. Corneliss*, in leven 3de kommies voor de politie der ommelanden van Batavia; voorts worden allen de genen, welke iets te pretenderen hebben, of wel verschuldigd zijn verzocht, daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van twee maanden, van heden afgerekend.
Geassumeerde executeuren,
W. WIJNANDS, jr.
J. B. KROON.
Weltevrede, den 28sten mei 1823.

*** HEDEN overleed alhier, in den ouderdom van ruim 52 jaren, onze beminde en hooggeachte moeder en behuwd moeder, mevrouw de weduwe *A Q. Palm*, geboren *Elisabeth van Rijhn Vermehr*, na eene bedlegering van tien dagen; diep word deze brave vrouw betreurd door hare moeder, welke zij tot zorg en steun in hare hoogen ouderdom strekte, en door alle nabestaande en vrienden, welke het braaf karakter van de overledene hebben gekend.
W. A. PALM,
P. LANGEWAGEN.
Bezoekie, den 21sten mei 1823.

*** Op den 8sten dezer, overleed, alhier, den wel edele gestrenge heer *Jacobus van der Does*, in leven tweede constructeur van 's lands werf te Boenga, geëmploijeerd bij het bosch-departement; wordende alle die genen welke iets van den overledenen te vorderen hebben of verschuldigd zijn, verzocht binnen zes weken, na dato dezes, daarvan opgave en betaling te doen aan
De testamentaire executeuren.
H. F. WINCKELHAAGEN,
J. KARSTENS.
Rembang, den 20sten mei 1823.

DEN 20sten dezer, des avonds te 10 ure, overleed, na eene korte ziekte, in den ouderdom van ruim 53 jaren, de wel edele gestrenge heer *J. M. Muller*, gepensioneerd kapitein der infanterie. Die iets te pretenderen hebben, of wel verschuldigd zijn aan genoemde nalatenschap, worden verzocht zich te addresseren, binnen drie maanden, na dato dezer, aan deszelfs weduwe J. M. MULLER,
geboren M. JACOBSZ.
Testamentaire executrice.
Japara, den 20sten mei 1823.

Advertentie.

DE heer *J. L. C. van Panhuijs*, 2de luitenant bij het 18de regiment infanterie, den 17den dezer, bij den aanval tegen de Padries in de Padangsche bovenlanden, gesneuveld zijnde, zoo gelieven allen, welke iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan den boedel voormeld, daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, aan de kommissarissen in den boedel voornoemd.
VELTMAN, 2*de luitenant*,
SCHREIJBER, 2*de luitenant*,
beide van het 18de regiment infanterie.
Kampement Pagar-Oejong in de Padangsche bovenlanden den 24sten april 1823.

Advertentie.

DE heer *J. J. le Febvre*, eerste luitenant bij het 20ste bataillion infanterie, ridder van het legioen van eer, den 21sten dezer, alhier aan de wonden, bij den aanval tegen de Padries in de Padangsche bovenlanden bekomen, overleden zijnde, zoo gelieven allen, welke iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn aan den boedel voormeld, hiervan opgaaf of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, aan

De kommissarissen in den boedel voornd.
VERHORST, *1ste luitenant*.
C. A. KLEIJ, *2de luitenant*.

Kampement Pagar-Oeiong, in de Padangsche bovenlanden den 23sten april 1823.

ALLE degenen, welke iets te vorderen hebben van, dan wel schuldig zijn aan den boedel van wijlen *George Godfried Linke*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, uiterlijk tot ultimo juni aanstaande, aan den testamentairen executeur

I. D. PIETERS.

Batavia, 30 mei 1823.

DE genen die iets te vorderen hebben, of verschuldigd zijn, aan den boedel van den, te Pakalongang, op den 28sten april ll., overledenen herbergier van Tagal, *Aart Agtersloot*, worden verzocht, daarvan, ten spoedigste opgave en betaling te doen, aan den ondergeteekenden testamentairen executeur

A. J. D. GRAAFF.

Tagal, 10 mei 1823.

ALLE de genen, welke iets te vorderen hebben van, dan wel schuldig zijn, aan den, op den 16den dezer, overleden kerkmeester enz., *Petrus Edzardus Nijland*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan den mede executeur *Petrus Jacobus Kamphuis*.

Batavia, den 22sten mei 1823.

ALLEN, die iets te vorderen hebben, dan wel verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen *Willem Coenraad Wijszijnsckij*, gelieven daarvan opgaven en betaling te doen aan de ondergeteekende, weduwe en executrice, binnen den tijd van een' maand, na dato dezes.

De weduwe WIJSZIJNSCKIJ,
geb. BARENDS.

Bekendmaking.

ALLEN, welke iets te vorderen hebben van, of wel schuldig zijn aan den boedel van wijlen den, op den 14den april 1823, gesneuvelden 2de luitenant der artillerie, *Pierre Hickart Marinus*, worden verzocht, hiervan, uiterlijk binnen drie maanden na deze kennisgeving, aan de ondergeteekende opgave te doen

De kommissarissen in bovengemelden boedel
G. F. KLUPPEL, *kapitein*.
I. VAESSEN, *2de luitenant*.

Pagger-Oeiong, bovenlande van Padang.

ALLE de genen welke iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn van en aan den boedel van wijle de weduwe *A. O. Palm*, geboren *Elizabeth van Rijhn Vermehr*, gelieven daarvan opgave te doen, voor den 15den juli aanstaande, aan den heer *W. A. Palm*, te Sourabaija.

De testamentaire executeuren,
W. A. PALM.
P. LANGEWAGEN,

Bezoekie, den 21sten mei 1823.

Vendu-advertissementen.

Op maandag den 9den juni 1823.

VOOR het sterfhuis van wijlen de heer *Wijszijnsckij*, op de weg naar Tanabang, van een partij huismeubelen, schone paerlen, en fraaije gemaakte en ongemaakte juwelen, goud- en zilver-werken, slaven, wagens en paarden, benevens een wel gedresseerd binnanees rij-paard, enz.

Op dingsdag den 10den juni 1823.

IN de tuin van wijlen de heer *Nijland*, op molenvliet, van wagens, paarden, fraaije huismeubelen, lijf-eigenen, enz.

Op woensdag den 11den juni 1823.

VOOR het negotie-huis van de heeren *MacQuoid, Davidsen en Co.*, in de binnen nieuwpoort-straat, voor rekening van die het aangaat, van ankers, dreggen, zeilen, touw-werken van verscheidene soorten enz. afkomstig van het Nederlandsche schip CHARLOTTE; alsmede van de Nederlandsche schoener DUKLING.

En precies te 11 ure,

De navolgende vastigheid voor rekening van *J. Hammes*.

Voor afbraak:

Zekere twee erven, reeds te zamen getrokken en tot een gemaakt, bebouwd met een groot steenen huis enz., staande en gelegen binnen deze stad, aan de westzijde van de groote rivier, in het blok L, sub no. 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 en 36.

Op donderdag den 12den juni 1823.

VOOR het huis van den kolonel *De Sturler*, te Weltevreden, van wagens, waarbij een zeer gemakkelijke reis-wagen, een extra fraaije zwarte bastaard Arabier rij- en Makassaarsche wagen-paarden, extra fraaije huismeubelen, waaronder twee dozijn zeer fraaije gladhouten stoelen, elegante mahonie houten secretarissen, dito kommodes, exquise schilderijen in olie-verff, door een voornaam schilder, een zeer fraaije piano forte, alsmede twee slaven, zijnde een bekwame koetzier rijdende met vier paarden en zijn wijf, bekwame naaister, eenige fraaije boeken, een mat van 54 voeten lang en 17 voeten breed, voorts madera en roode wijn, bier, enz.

Op vrijdag den 13den juni 1823.

VOOR het huis van den eerste bode *T. Alexanders*, op de voorrei, ten overstaan van eene kommissie uit heeren weesmeesteren, van huismeubelen, goud- en zilverwerken, lijf-eigenen en meer.

Op den 27sten juni 1823.

ZAL door vendumeesteren, ten overstaan van eene kommissie uit den raad van justitie te Batavia, worden verkocht ter plaatse alwaar te dien dage vendutie zal gehouden worden, als:

No. 1. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad, aan de oostzijde van de groote rivier, in het blok D, sub no. 35.

No. 2. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad, aan de oostzijde van de groote rivier, in het blok D, sub no. 34.

No. 3. Zeker erf, bebouwd met een steenen huis met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad, aan de oostzijde van de groote rivier, in het blok D, sub no. 30.

No. 4. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad, aan de oostzijde van de groote rivier, in het blok F, sub no. 45.

No. 5. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad, aan de oostzijde van de groote rivier of zoogenaamd de avond-passer, in het blok F, sub no. 44.

No. 6. Zeker erf, bebouwd met een paarden-stal en wagen-huis, staande en gelegen binnen deze stad, aan de oostzijde van de groote rivier, in het blok 91, sub no. 20.

No. 7. Zeker erf, bebouwd met een paarden-stal en wagen-huis, staande en gelegen binnen deze stad, aan de oost zijde van de groote rivier, in het blok 91, sub no. 20.

Daarom is er iemand, die eenig regt actie of toezegging, op voorz. vastigheden zoude willen pretenderen en zich opposeren, tegen de voorsz. executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

Die gading heeft om voorz. vastigheden te koopen, kome ten dage, ure en plaatse voorschreven, aanhoore de conditien en doe zijn profijt.

Aldus gedaan en gepubliceerd, na voorgaand klok-slag, van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 29sten mei 1823.

Den eerste gezworen exploicteur bij den raad van justitie voornoemd,
SCHOUTEN.

Op den 27sten juni 1823.

ZAL door vendumeesteren, ten overstaan van eene kommissie uit den raad van justitie te Batavia, worden verkocht ter plaatse alwaar te dien dage vendutie zal gehouden worden, de volgende vastigheid.

Zeker erf, bebouwd met vier steenen pedakken met pannen gedekt, staande en gelegen buiten deze stadspoort Diest, in de Chinesche camp of in het westerveld, het 5de deel van het blok O, sub no. 211 tot 214, van de post van de deur gemerkt no. 34 tot 37, ten regten sub no. 207 gemerkt no. 30 tot 34.

Voorts zoo als de gezegde vastigheid ter plaatse voorschreven gelegen en toebehoorende is aan den Chinees *Lim Tektsen*.

Indien er dus iemand mogt zijn, die eenig regt actie of toezegging op voornoemde vastigheden zoude willen pretenderen, en zich opposeren tegen de executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

Die gading heeft om gemelde vastigheden te koopen, kome ten dage, ure en plaatse voorschreven, aanhoore de conditien en doe zijn profijt.

Aldus gedaan en gepubliceerd, na voorgaand klok-slag, van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 29sten mei 1823.

De deurwaarder en gezworen exploicteur,
W. H. VAN OUDSHOORN.

IN den loop der aanstaande maand, zal, op eene nader te bepalen dag, publiek worden verkocht het huis van wijlen *D. A. Marten Tjerks*, in de koestraat.

Versche provisien.

PAS aangebragt per DE WILLEM, kapt. *van Vliet*, van Rotterdam, waaronder bijzonder uitmunten:

Delftsche grasboter.
Zoetemelksche- en komijne kazen.
Puike haring.
Peper- en deventer-koeken.
Van der Veens elixer.
Rolpens.
Pekelworst.
Ingelegde tongen,
Roode wijn, van Suermondt, van der Kun, van Rijckevorsel en Roest.
Rhijn-, moezel-, port- en muscaat-wijnen.
Witte brandewijn in kelders, enz., enz.

Alles voor civiele prijzen te bekomen bij
LEVESSOHN en DE GRAVE.

Batavia, 22 mei 1822.

BIJ *H. Fuchter*, op Molenvliet, schuins over Kantoor-Baro, zijn te bekomen: differente soorten van gemaakte vesten, witte; blaauwe en zwarte satijnen levantinen alsm de versche aangebragtte thee, banket en allerbeste Straatsburger en St. Omer snuif in bottels.

Uit de hand te koop,

EEN tuin op Molenvliet, van wijlen den kerkmeester enz. *Petrus Ed-*

zardus Nijland, waarvan de voorwaarden te zien zijn bij den mede executeur *Petrus Jacobus Kamphuis*.

Batavia, den 22ſten mei 1823.

Te koop,

BIJ *Charles Raoult*, pas aangebragtte fraaije ſervetten en tafel-lakens, van onderſcheidene grootte; deszelfs winkel is nog ſteeds voorzien van verſchillende ſoorten van koopwaren tegen billijke prijzen.

IN het huis van *J. Schaider*, in de buiten nieuwpoort-ſtraat, zijn te bekomen tegen civiele prijzen: wijn in kisten, St. julien, la fitte, chateau margeau, de grave, frontignac, brandewijn, ſalade-olij, likeuren, vruchten op brandewijn, dames ſchoenen, bouketten en guirlandes, dames hoeden, pharaplui's met degen, ſtokken met dito, eau de cologne, lavende, pomade, odeur, tuigen voor wagen, dito voor bendie's, groote ſchilpadden kammen, en een fraai asſortiment mans kleederen.

Advertentie.

PER het ſchip ANTOINETTA en JACOBA, pas aangebragt een fraai asſortiment galanterie waren, beſtaande in brillante dames bal-kleden, extra fraaije opgemaakte dames hoeden, Italiaanſche ſtroo dito, garnitures- en guirlandes-linten, witte ſatijne ſchoenen, handſchoenen, zijde kousſen, gemaakte merinos en james mans kleederen, franſche babtist, magnifique astrale lampen, goude horologien, cachetten, enz.; alsmede bergſche anchovisch in potten, hammen, boter, kaas, enz. enz. te bekomen bij

WATTENDORFF, HIPP EN CO.

Advertentie.

TE bekomen bij *Leps* en *Co.*, de ondervolgende goederen, als; roode, madera, rijnſche, muscaat, frontignac, catalonia en andere fijne wijnen, cognac en witte brandewijn, Hollandsch water, aniſette en andere exquiſe likeuren, jenever, bitter, Delfſche gras-boter in dubbelde fust, ham en kaas, gerookt vleesch; diverſe ſoorten van wezenlijke exquiſe en uitgezochte versch aangebragte proviſien, eau de cologne, haar-poeder, lakens en caſemieren, alkatijven, koffij kannen, Mahonij-houten ſchrijf-lesſenaars, ſchoenen en laarſen, glaswerk in alle ſoorten, goed voor ſlaven-kleeding, meubelchits, tabak, ſigaren en pijpen, astrale lamp-pitten, ſpermacetie-kaarſen, verfſtoffen in ſoorten, lijn- en terpentijn-olij, best ijzerwerk in ſoorten, alsmede verdere uitgezochte goederen, alle van de beste kwaliteit.

Batavia, den 29ſten mei 1823.

Hk. FUCHTER binnen eenigen tijd naar Europa denkende te vertrekkend, verzoekt alle die genen welke hem iets ſchuldig zijn zoo ſpoedig mogelijk betaling te doen.

Advertentie.

MET het ſchip ANTOINETTA en JACOBA, zijn bij den ondergeteekenden de pas aangebragt en te bekomen, uitmuntende haring in $\frac{1}{16}$ vaatjes, dito ansjovisch in potten, rolpens, pekelworst, boter, hammen, keukenzuren, geasſorteerde kelders met kruideniers waren, Hollandsche ſtroop in bottels, rins maagbitter en likeuren van Focking, extra fraaije vriesſche klokken, diverſe ſoorten van banket, roode en rhijnſche wijnen, enz.

FERWERDA en Co.

Weltevreden, den 30ſten mei 1823.

BIJ *Hartman* en *Co.*, zijn te bekomen, per het ſchip ANTOINETTA en JACOBA, de pas aangebragte goederen, als: rhijnſche wijn, muscaat-wijn, rins maagbitter, hammen, diverſe keukenzuuren, dito kruidenierijen, als: amandelen, pruimedanten, rozijnen, enz. hollandſche ſiroop, beste paerlgort, engelſche mostaard, diverſe ſoorten van koek en banket, excellente anchovis in potten en vrieſche klokken; diverſe ſoorten rode wijn, berg rac, port a port, muscaat, frontignac, wijn de grave, versch utrechts bier, congnac brandewijn, jenever, minerale wateren, beste boter, Havannah- en Chinſura ſigaren; rook-tabak, blaauw en zwart laken, blaauw ſatijn en chitzen, eau de cologne, goude repetitie en ſpelende horologien, fraaije halsſiraden, kanten, diverſe boeken en muziek; alsmede eenige fraaije maçonnique tabliers en andere goederen meer, alles tot de civielſte prijzen.

Uit de hand te koop,

EEN HUIS op Molenvliet, bewoond door den heer *Van Slooten*, te bevragen bij

J. J. H. VAN RIEMSDIJK,
op Molenvliet.

Batavia, den 28ſten mei 1823.

BIJ *J. A. Licon* in de Lepel-ſtraat, is te bekomen PALE-ALE op vaten.

Te huur.

HET huis van wijlen den heere *Hommes*, op Goenoeng-Saharie; te bevragen ter 's lands drukkerij.

Advertentie.

BIJ *P. Frölecke*, zijn te bekomen, met de laatst aangekomen ſchepen, door de kapiteins *Glaſener*, *Marcusſen* en *van Vliet* aangebragt, zeer goede geconſerveerde puik van verſchillende proviſien; alsmede een fraai asſortement van ſchilderijen, epauletten, dragons en borduurſels, voor hoofd-officieren der landmagt en der marine.

Advertentie.

BIJ de gebroeders *Beijnon* zijn te bekomen, pas aangebragtte port- en tavelle-wijn, velin postpapier, pennen en fraaje ingebondene bijbels.

Uit de hand te koop.

EEN tuin, met een daarop ſtaande planken met pannen gedekt woonhuis en ſteenen bijgebouwen.

Een ſteenen, met pannen gedekt, woonhuis, met deszelfs pakhuizen en verdere bijgebouwen, thans bewoond door de heeren *Jessen* en *Trail junior*.

Een ſteenen, met pannen gedekt, woonhuis en bijgebouwen.

Allen te bevragen bij den eigenaar alhier.

J. C. VON WIKKERMAN.

Sourabaija, den 17den mei 1823.

IN den loop van deze of de volgende maand, zal worden verkocht het door wijlen mevrouw de weduwe *Mom*, bewoond geweest zijnde huis.

Batavia, den 7den juni 1823.

VAN kapitein *Kraijer*, per het ſchip ANTOINETTA, is in kommisſie te bekomen bij de weduwe *Winkelaar*.

Extra goede pruimedanten à *f* 6 per fles.
Beste, goede, gras-booter, houdende 17 pond netto à *f* 11 per vat.
Amandel-banket, à *f* 16 per trommel.
Peepermunt in fleſjes, van een à *f* 2 per fles.
Eau de cologne à *f* $4\frac{1}{2}$ per kistje.
Extra goede belegen bier à *f* 8 per dozijn.
Ook bloed-kraalen in ſoorten.

Te koop.

ENGELSCHE zadels en toomen kompleet, Bengaalsche bendii-tuigen, dito ſigaren, dito ghie, Manilla-ſigaren, arrow-rood, ramille-bloemen, esſence pepermunt, lavende, mediciinen, kleine fleſjes voor medicijnen, plate goederen, zalm en mackreel in vaatjes, gezouten osſen-ſchijven, voor civielen prijzen, te bekomen bij

LIVETT, EN GONSALVES.

BIJ *Keuchenius* en *Co.*, zijn tegen zeer billijke prijzen, in groote en kleine kwantiteiten, te bekomen de volgende pas aangebragte goederen:

Diverſe ſoorten van roode-, madera-, rijnſche-, witte- en andere wijnen.
Verſche boter in dubble fust.
Echte conjac-brandewijn.
Likeuren.
Wijn-azijn.
Sla-olie.
Ansjovis.
Keuken-zuren.
Grutters waren.
Ingelegde- en gedroogde groentens.
Moot- en gerookte zalm.
Saucijsſen de bologne.
Ingelegde worst.
Dito paling.
Leng- visch in blikke.
Extra goede gezouten- en gerookten tongen.
Gerookt hartenbeeste vleesch.
Secretaris-, ſnipper-, sucade; en peper-koeken.
Best banket en suiker goed.
Extra goede pruimedanten en rozijnen in kistjes.
Dito Amandelen.
Dito Engelſche mosterd.
Dito ſigaren.
Bengaalsch ſtange-zeep.
Allerbeste groene en zwarte thee.
Dito Eau de cologne en eau de lavende.
Flanel en merinos.
Tafelmesſen en vorken.
Speelkaarten en andere goederen, in vorige advertenties bekend gemaakt.

ELEGANRE mahonijhoute meubelen, worden te koop aangeboden voor minder dan inkoops-prijzen en onkosten, tot ſluiting eener factuur voor juni 1823, *van Shillaber* en *Co.*

Groote bufets met Franſche ornamenten van 120 tot 160 Sp.
Patent eet-tafels op rollen, van ſolide mahonijhout, voorzien van 3 tot 5 bladen, 120 à 150 Sp.
Franſche ſecretaires 130 Sp.
Een elegante-dames ſecretaire met ſpiegeldeuren 150 Sp.
Bureau's (van 30 tot 46 Sp.)
Wasch-taveltjes 12 tot 32 Sp.
Sofa's bekleed met Turksch pluis 125 Sp. per paar.
Dito dito met paardenhaar 145 Sp.
Mahonijhoute ſtoelen bekleed met paardenhaar 14 Sp.
Groote mahonijhouten ledikanten, met paardenhaare matrasſen compleet 130 Sp.

En veele andere artikelen, tot evenredige lage prijzen, als ook:

Verſch meel in halve vaten, vleesch in halve vaatjes voor huishoudelijk gebruik, madera-wijn, conjac-brandewijn, pennen, Zweedsch ijzer en ſtaal, vogel-zaad, ſpermacetie-kaarſen, verſche boter, Havana ſigaren, enz.

Uit de hand te koop.

HET zoo aangenaam als gezond geſitueerde Campong Macasſer, gelegen aan de 13de paal, op de groote weg naar Buitenzorg, met of zonder meubelen; kunnende, des verkiezende, de gehele koopſchat daarop belend blijven; te bevragen ter 's lands drukkerij.

TER lands drukkerij wordt, tegen den prijs van f 8, afgeleverd het naamboekje voor het jaar 1823. Bij hetzelve zijn gevoegd onderscheidene reglementen en algemeene bepalingen, welke het publiek meest dienstig zijn.

Het naamboekje geniet even als de courant, vrijdom van port; aan de aanvragen uit de residentien zal, mits vooraf betaling, dadelijk worden voldaan.

ZIJN van de pers gekomen de nummers 15, 16, 17, 18 en 19 van het staatsblad van 1823.

GEDRUKT TE BATAVIA,
ter Lands Drukkerij.